

Bryssel den 23 november 2023
(OR. en)

15664/23

LIMITE

TELECOM 342
COMPET 1139
MI 1005
CODEC 2196

NOT

från:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper I)
till:	Rådet
Föreg. dok. nr:	15461/23
Komm. dok. nr:	6845/23
Ärende:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten) – Allmän riktlinje

I. INLEDNING

1. Den 23 februari 2023 antog kommissionen förslaget till förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten)¹.

¹ Dok. 6845/23.

2. Huvudsyftet med förslaget, som grundar sig på artikel 114 i EUF-fördraget, är att minska de onödigt höga kostnaderna för utbyggnad av infrastrukturen för elektronisk kommunikation, som delvis orsakats av tillståndsförfarandena före nätens utbyggnad och uppgradering, att påskynda utbyggnad av dem, att skapa rättssäkerhet samt öppenhet och insyn och att sörja för effektivare planerings- och utbyggnadsprocesser för operatörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät.

II. ARBETET I DE ANDRA INSTITUTIONERNA

3. I Europaparlamentet har utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) utsetts till ansvarigt utskott för ärendet. Föredragande är parlamentsledamoten Alin Mituta (Renew Europe, RO). Plenarförsamlingen röstade om mandatet den 3 oktober 2023
4. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén avgav sitt yttrande om förslaget den 12 juli 2023. Europeiska regionkommittén har beslutat att inte avge något yttrande om förslaget.

III. ARBETET I RÅDET

5. I rådet har arbetsgruppen för telekommunikation och informationssamhället fått i uppdrag att granska förslaget. Ordförandeskapet har utarbetat fyra kompromissförslag, som diskuterats vid tretton möten i arbetsgruppen mellan den 7 mars och den 14 november 2023.
6. Arbetsgruppen enades vid sitt senaste möte den 14 november 2023 om att översända förslaget till Coreper.

7. Den 22 november 2023 godkände Coreper texten i bilagan till denna not, beslutade att överlämna den till rådet och föreslår att rådet vid mötet i rådet (transport, telekommunikation och energi) den 5 december 2023 antar en allmän riktlinje om förslaget.

IV. SLUTSATS

8. Rådet uppmanas att vid mötet i rådet (transport, telekommunikation och energi) den 5 december 2023 anta sin allmänna riktlinje om förslaget om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastukturakten) enligt bilagan till detta dokument.
-

2023/0046 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING**om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten)****(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Den digitala ekonomin har förändrat den inre marknaden i grunden under det senaste årtiondet. Unionens vision är en digital ekonomi som skapar hållbara ekonomiska och sociala fördelar, baserat på högklassig och säker konnektivitet för alla i EU. En digital infrastruktur av hög kvalitet som baseras på nät med mycket hög kapacitet ligger till grund för nästan alla sektorer i en modern och innovativ ekonomi. Detta är av strategisk betydelse för den sociala och territoriella sammanhållningen och mer allmänt för unionens konkurrenskraft och digitala ledarskap. Därför måste alla människor såväl som den privata och offentliga sektorn ha möjlighet att delta i den digitala ekonomin.

² EUT C,, s.

³ EUT C,, s.

- (2) Den snabba tekniska utvecklingen, den exponentiella ökningen av bredbandstrafiken och den ökande efterfrågan på avancerad konnektivitet med mycket hög kapacitet har ökat ytterligare under covid-19-pandemin. Till följd av detta har de mål som fastställdes i den digitala agendan för 2010⁴ till största delen uppnåtts, men de har också blivit föråldrade. Andelen hushåll som har tillgång till en internethastighet på 30 Mbit/s har ökat från 58,1 % 2013 till 90 % år 2022. En tillgång på endast 30 Mbit/s är inte längre framtidssäkrad och inte anpassad till de nya mål som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972⁵ för att säkerställa konnektivitet och utbredd tillgång till nät med mycket hög kapacitet. I Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481⁶ fastställde EU därför uppdaterade mål för 2030 som bättre motsvarar de förväntade konnektivetsbehoven i framtiden, där alla europeiska hushåll bör täckas av ett gigabitnät och alla befolkade områden har 5G-täckning.
- (3) För att uppnå dessa mål finns det ett behov av strategier för att påskynda och sänka kostnaderna för utbyggnaden av fasta och trådlösa nät med mycket hög kapacitet i hela unionen, inbegripet lämplig planering, samordning och minskning av de administrativa bördorna.
- (4) *utgår*
- (5) Utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet (enligt definitionen i direktiv (EU) 2018/1972) i hela unionen kräver betydande investeringar, varav en betydande del utgörs av kostnader för bygg- och anläggningsarbeten. Gemensamt utnyttjande av fysisk infrastruktur skulle begränsa behovet av kostsamma bygg- och anläggningsarbeten och effektivisera utbyggnaden av avancerad bredbandsteknik.
- (6) En stor del av kostnaderna för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet kan hänföras till ineffektiv användning av i) befintlig passiv infrastruktur (som ledningar, rör, manhål, kopplingsskåp, stolpar, master, antenninstallationer, torn och andra stödkonstruktioner), ii) svårigheter i samband med samordningen av bygg- och anläggningsprojekt, iii) betungande tillståndsförfaranden, och iv) flaskhalsar i samband med utbyggnaden av nät i byggnader, som orsakar stora finansiella hinder, särskilt i landsbygdsområden.

⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, KOM(2010) 245, 19.5.2010.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 321, 17.12.2018, s. 36).

⁶ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 av den 14 december 2022 om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 (EUT L 323, 19.12.2022, s. 4).

- (7) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU⁷, som antogs som en följd av behovet av att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnad, omfattade åtgärder för gemensamt utnyttjande av infrastruktur, samordning av bygg- och anläggningsprojekt och minskning av administrativa bördor. För att ytterligare underlätta utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet, inbegripet fiber och 5G, efterlyste Europeiska rådet i sina slutsatser av den 9 juni 2020 om att forma Europas digitala framtid ett paket med ytterligare åtgärder för att stödja nuvarande och kommande behov av nätutbyggnad, bland annat genom en översyn av direktiv 2014/61/EU.
- (8) De åtgärder som fastställs i direktiv 2014/61/EU bidrog till en mindre kostsam utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Dessa åtgärder bör dock stärkas för att ytterligare minska kostnaderna och påskynda nätutbyggnaden.
- (9) Åtgärder som syftar till att effektivisera användningen av offentlig och privat befintlig infrastruktur och minska kostnaderna och hindren för att utföra nya bygg- och anläggningsarbeten bör bidra betydligt till att säkerställa en snabb och omfattande utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet. Dessa åtgärder bör upprätthålla en effektiv konkurrens utan att skada den befintliga infrastrukturens säkerhet och smidiga drift.
- (10) Vissa medlemsstater har vidtagit åtgärder för att minska kostnaderna för bredbandsutbyggnad, bland annat genom att gå längre än bestämmelserna i direktiv 2014/61/EU. Dessa åtgärder skiljer sig dock fortfarande mycket åt mellan medlemsstaterna och har lett till olika resultat i unionen. Att utvidga vissa av dessa åtgärder i hela unionen och vidta nya förstärkta åtgärder skulle kunna bidra avsevärt till en bättre fungerande digital inre marknad. Skillnader i lagstadgade krav och inkonsekvent tillämpning av unionens regler hindrar ibland samarbetet mellan allmännyttiga företag. Skillnaderna kan också skapa inträdeshinder för nya företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter, enligt definitionen i direktiv (EU) 2018/1972 (*operatörer*). Dessa skillnader kan också leda till att nya affärsmöjligheter går förlorade, vilket i sin tur hindrar utvecklingen av en inre marknad för användning och utbyggnad av fysisk infrastruktur för nät med mycket hög kapacitet. De åtgärder som anmälts i de nationella färdplaner och genomföranderapporter som antagits av medlemsstaterna enligt kommissionens rekommendation (EU) 2020/1307⁸ omfattar dessutom varken alla områden i direktiv 2014/61/EU eller alla frågor på ett konsekvent och fullständigt sätt. Detta trots att det är av yttersta vikt att vidta åtgärder under hela utbyggnadsprocessen och inom alla sektorer för att uppnå en enhetlig och betydande effekt.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (EUT L 155, 23.5.2014, s. 1).

⁸ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1307 av den 18 september 2020 om en gemensam verktygslåda för unionen för att minska kostnaderna för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet och säkerställa snabb och investeringsvänlig tillgång till 5G-radiospektrum, för att främja konnektivitet till stöd för den ekonomiska återhämtningen från covid-19-krisen i unionen (EUT L 305, 21.9.2020, s. 33).

- (11) Denna förordning syftar till att stärka och harmonisera rättigheter och skyldigheter som gäller i hela unionen för att påskynda utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet och den sektorsövergripande samordningen, inbegripet stamnät och 5G-anpassade nät. Detta kommer att hjälpa företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät att uppnå stordriftsfördelar. En brist på konnektivitet av hög kvalitet kan ha en stark effekt i senare led på gränsöverskridande handel och tillhandahållande av tjänster, eftersom många tjänster endast kan tillhandahållas om det finns ett nät med tillfredsställande prestanda i hela unionen. Samtidigt som denna förordning säkerställer lika villkor hindrar den inte striktare eller mer detaljerade nationella regler i överensstämmelse med unionsrätten som syftar till att främja gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur eller möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur genom att komplettera eller gå längre än de rättigheter och skyldigheter som fastställs i denna förordning och tillhandahålla lösningar för att bättre uppnå dess mål. Medlemsstaterna skulle, förutsatt att de inte överträder unionsrätten, inbegripet bestämmelserna i denna förordning, till exempel kunna gå längre än bestämmelserna om samordning av bygg- och anläggningsprojekt genom att tillämpa dem även på privatfinansierade projekt, genom att kräva att mer information om fysisk infrastruktur eller planerade bygg- och anläggningsprojekt lämnas till en central informationspunkt i elektroniskt format eller genom att tillämpa kortare tidsfrister.
- (12) För att säkerställa rättssäkerhet, bland annat när det gäller särskilda regleringsåtgärder som införts enligt direktiv (EU) 2018/1972 del II avdelning II kapitlen II–IV och direktiv 2002/77/EG⁹, bör bestämmelserna i dessa direktiv ha företräde framför denna förordning. Denna förordning påverkar inte de nationella regleringsmyndigheternas möjlighet att behålla eller införa åtgärder som inte omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, såsom tillträdesskyldigheter för ledningar i byggnader, i enlighet med direktiv (EU) 2018/1972.
- (13) Det kan vara betydligt effektivare för operatörer, särskilt nya aktörer, att återanvända befintlig fysisk infrastruktur, inbegripet annan allmännyttig infrastruktur, för att bygga ut nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Detta gäller särskilt i områden där det inte finns något lämpligt elektroniskt kommunikationsnät eller där det kanske inte är ekonomiskt genomförbart att bygga ny fysisk infrastruktur. Dessutom kan synergier mellan sektorer avsevärt minska behovet av bygg- och anläggningsprojekt i samband med utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet. Denna återanvändning kan också minska de sociala och miljömässiga kostnaderna i samband med dessa arbeten, såsom föroreningar, buller och trafikstockningar. Därför bör denna förordning inte bara tillämpas på operatörer utan även på ägare eller innehavare av nyttjanderätter till stor, samhällsomfattande fysisk infrastruktur som lämpar sig för element av elektroniska kommunikationsnät, t.ex. nät för el, gas, vatten och avlopp samt dräneringssystem, uppvärmning och transporter. När det gäller rättighetsinnehavare ändrar detta inte tredje parts äganderätt. I tillämpliga fall bör även hyresgästers rättigheter beaktas i detta syfte.

⁹ Kommissionens direktiv 2002/77/EG av den 16 september 2002 om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster ([EGT L 249, 17.9.2002, s. 21](#)).

- (14) För att förbättra utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet på den inre marknaden bör det i denna förordning fastställas rättigheter för företag som tillhandahåller allmänna elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter (inbegripet företag av offentlig karaktär) att få tillträde till fysisk infrastruktur, oavsett var den är belägen, på rättvisa och rimliga villkor som är förenliga med det normala utövandet av äganderätten. Skyldigheten att bevilja tillträde till fysisk infrastruktur bör inte påverka rättigheterna för ägaren till den mark eller byggnad där infrastrukturen finns.
- (15) Mot bakgrund av den snabba utvecklingen när det gäller leverantörer av trådlös fysisk infrastruktur såsom mastföretag (*tower companies*), som spelar en allt viktigare roll som leverantörer av tillträde till fysisk infrastruktur som är lämplig för att installera element av trådlösa elektroniska kommunikationsnät, t.ex. 5G, bör definitionen av "nätoperatör" utvidgas från att omfatta företag som tillhandahåller eller som godkänts för att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät och operatörer av andra typer av nät, såsom transport, gas och elektricitet, till att även omfatta företag som tillhandahåller tillhörande faciliteter, vilka således kommer att omfattas av alla skyldigheter och fördelar enligt förordningen, förutom bestämmelserna om fysisk infrastruktur i byggnader och tillträde.
- (15a) Medlemsstaterna kan utvidga de skyldigheter som fastställs i denna förordning till organ som inte omfattas av dess tillämpningsområde, såsom organisatoriska enheter som inte enligt lag tillerkänts ställning som juridisk person men som har rättskapacitet och fullt ut kan delta i ekonomiska transaktioner, eller företag som har en koncession från offentliga organ.
- (16) Mot bakgrund av den låga differentieringsgraden kan den fysiska infrastrukturen i ett nät ofta samtidigt rymma en stor mängd element av elektroniska kommunikationsnät samtidigt, utan att det påverkar förmedlingen av den huvudsakliga tjänsten och med ett minimum av anpassningskostnader. Dessa element omfattar även sådana som kan leverera nät med mycket hög kapacitet i enlighet med principen om teknikneutralitet. Därför kan fysisk infrastruktur som är avsedd att endast fungera som bärande infrastruktur för andra nätelement, utan att bli ett aktivt nätelement, i princip användas för kablar, utrustning eller andra element av elektroniska kommunikationsnät, oavsett den fysiska infrastrukturens faktiska användning eller vem som äger den, säkerhetsrisker eller framtida affärsintressen för infrastrukturens ägare. Den fysiska infrastrukturen för allmänna kommunikationsnät kan i princip också användas för att rymma andra nätelement. Således kan operatörer av elektroniska kommunikationsnät i tillämpliga fall ge tillträde till sina nät så att andra nät kan byggas ut. Utan att det påverkar det mål av allmänintresse som eftersträvas med tillhandahållandet av huvudtjänsten bör synergieffekter mellan nätoperatörer samtidigt uppmuntras för att bidra till uppnåendet av de digitala mål som anges i beslut (EU) 2022/2481.

- (17) Om det inte finns något motiverat undantag kan fysiska infrastrukturelement som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, även om de inte ingår i ett nät, också hysa delar av elektroniska kommunikationsnät och bör i sådana fall göras tillgängliga för att underlätta installation av nätelement för nät med mycket hög kapacitet, särskilt trådlösa nät. Exempel på fysiska infrastrukturelement är byggnader, inbegripet deras tak och delar av deras fasader, ingångar till byggnader och andra tillgångar, bland annat väg- och gatuutrustning såsom lyktstolpar, trafikmärken, trafikljus, annonspelare, vägtullportaler, buss- och spårvagnshållplatser samt tunnelbane- och tågstationer. Det är medlemsstaternas sak att identifiera de specifika kategorier av fysisk infrastruktur som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter på deras territorier där tillträdesskyldigheter inte kan tillämpas, till exempel på grund av arkitektoniskt, historiskt eller religiöst värde eller miljövärde.
- (18) Denna förordning bör inte påverka eventuella särskilda skyddsåtgärder som behövs för att säkerställa den nationella säkerheten, säkerheten och folkhälsan samt nätens säkerhet och integritet, särskilt kritisk infrastruktur, enligt definitionen i nationell lagstiftning, och för att säkerställa att den huvudsakliga tjänst som tillhandahålls av nätoperatören inte påverkas, särskilt i nät som används för tillhandahållande av dricksvatten. Allmänna bestämmelser i nationell lagstiftning som förbjuder nätoperatörer att förhandla om tillträde till fysisk infrastruktur för företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter skulle dock kunna förhindra att det skapas en marknad för tillträde till fysisk infrastruktur. Sådana allmänna bestämmelser bör därför avskaffas. Samtidigt bör de åtgärder som fastställs i denna förordning inte hindra medlemsstaterna från att uppmuntra allmännyttiga operatörer att ge tillträde till infrastruktur genom att undanta intäkterna från tillträdet till deras fysiska infrastruktur vid beräkningen av slutanvändaravgifter för deras huvudsakliga verksamhet eller verksamheter, i enlighet med tillämplig unionsrätt.
- (19) För att säkerställa rättssäkerhet och undvika oproportionella bördor för nätoperatörer till följd av samtidig tillämpning av två olika system för tillträde till samma fysiska infrastruktur, bör fysisk infrastruktur som omfattas av tillträdesskyldigheter som införts av nationella regleringsmyndigheter i enlighet med direktiv (EU) 2018/1972 eller tillträdesskyldigheter som följer av tillämpningen av unionens regler om statligt stöd inte omfattas av de tillträdesskyldigheter som fastställs i denna förordning, så länge som sådana tillträdesskyldigheter kvarstår. Denna förordning bör dock vara tillämplig när en nationell regleringsmyndighet har infört en tillträdesskyldighet enligt direktiv (EU) 2018/1972 som begränsar användningen av den berörda fysiska infrastrukturen. Detta kan till exempel inträffa när en operatör som planerar att ansluta basstationer begär tillträde till befintlig fysisk infrastruktur som omfattas av tillträdesskyldigheter på marknaden för tillträde till särskild kapacitet i grossistledet¹⁰.

¹⁰ Kommissionens rekommendation (EU) 2020/2245 av den 18 december 2020 om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation, 18.12.2020, C(2020) 8750 (EUT L 439, 29.12.2020, s. 23).

- (20) För att säkerställa proportionalitet och bevara investeringsincitamenten bör en nätoperatör eller ett offentligt organ ha rätt att vägra tillträde till specifik fysisk infrastruktur av objektiva och motiverade skäl. I synnerhet kan en fysisk infrastruktur för vilken tillträde har begärts vara tekniskt olämplig på grund av särskilda omständigheter, eller på grund av brist på tillgängligt utrymme eller framtida behov av utrymme som är tillräckligt påvisbara, till exempel i allmänt tillgängliga investeringsplaner. För att undvika eventuell snedvridning av konkurrensen eller eventuellt missbruk av villkoren för att vägra tillträde bör en sådan vägran vederbörligen motiveras och grundas på objektiva och detaljerade skäl. Sådana skäl skulle till exempel inte anses vara objektiva om ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät har byggt ut fysisk infrastruktur tack vare samordning av bygg- och anläggningsprojekt med en annan nätoperatör än en operatör av elektroniska kommunikationsnät och vägrar att bevilja tillträde på grund av en påstådd brist på utrymme för att hysa element av nät med mycket hög kapacitet till följd av beslut som fattats av det företag som står under dess kontroll. I ett sådant fall kan en snedvridning av konkurrensen uppstå om det inte finns några andra nät med mycket hög kapacitet i det område som berörs av begäran om tillträde. Under särskilda omständigheter kan gemensam användning av infrastruktur äventyra säkerheten eller folkhälsan, nätens integritet och nätsäkerheten, inbegripet kritisk infrastruktur, eller äventyra tillhandahållandet av de tjänster som främst tillhandahålls via samma infrastruktur. Om nätoperatören redan tillhandahåller en lönsam alternativ metod för passivt fysiskt tillträde i grossistledet till elektroniska kommunikationsnät som skulle tillgodose den sökandes behov, såsom tillträde till svartfiber eller fiber, kan tillträdet till den underliggande fysiska infrastrukturen ha negativ ekonomisk inverkan på nätoperatörens affärsmodell och investeringsincitament. Denna förordning hindrar inte medlemsstaterna från att begränsa villkoren för att vägra tillträde på grundval av att det finns ett alternativt erbjudande om tillträde till svartfiber eller fiber, om sådana produkter på den relevanta marknaden inte skulle utgöra en lönsam alternativ metod för passivt fysiskt tillträde i grossistledet till elektroniska kommunikationsnät. Det kan också innebära en risk för ineffektiv dubbling av fysisk infrastruktur. Vid bedömningen av huruvida villkoren för sådana alternativa metoder för fysiskt tillträde i grossistledet är rättvisa och rimliga bör hänsyn bland annat tas till den underliggande affärsmodellen för det företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät och som beviljar tillträde och till behovet av att undvika varje förstärkning av endera partens betydande inflytande på marknaden; och huruvida den som tillhandahåller tillträde binder eller kombinerar detta tillträde med tjänster som inte är absolut nödvändiga. För att bevara investeringsincitament och undvika negativa och oavsiktliga ekonomiska konsekvenser för affärsmodellen för den operatör som är först med att bygga ut FTTP-nät, särskilt i landsbygdsområden, kan medlemsstaterna, när ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät söker tillträde till det enda fibernät som finns i dess måltäckningsområde, föreskriva att den som tillhandahåller tillträde kan vägra tillträde till sin fysiska infrastruktur om denne på rättvisa och rimliga villkor tillhandahåller en lönsam alternativ metod för aktivt tillträde i grossistledet som är lämplig för tillhandahållande av nät med mycket hög kapacitet.

- (21) För att underlätta återanvändning av befintlig fysisk infrastruktur bör nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur, när operatörer begär tillträde inom ett angivet område, erbjuda gemensam användning av sina faciliteter på rättvisa och rimliga villkor, vilket även omfattar priset, om inte tillträde vägras av objektiva och motiverade skäl. Offentliga myndigheter bör också vara skyldiga att erbjuda tillträde på icke-diskriminerande villkor. Beroende på omständigheterna kan flera aspekter påverka villkoren för beviljandet av sådant tillträde. Dessa villkor bör säkerställa att den som tillhandahåller tillträde har en rimlig möjlighet att få en skälig avkastning på investeringen och täcka de kostnader som uppstått för att tillhandahålla tillträde, och kan omfatta i) merkostnader för underhåll och anpassning, ii) förebyggande skyddsåtgärder som införs för att begränsa den negativa inverkan på nätsäkerheten och nätens integritet, iii) särskilda bestämmelser om skadeståndsansvar i händelse av skador, iv) användning av offentligt stöd som beviljats för byggandet av infrastrukturen, inklusive särskilda villkor kopplade till stödet eller som föreskrivs i nationell lagstiftning i enlighet med unionsrätten, v) kapaciteten att tillhandahålla infrastrukturkapacitet som uppfyller kraven på allmännyttiga tjänster och vi) restriktioner till följd av nationella bestämmelser som syftar till att skydda miljön, inbegripet att minimera infrastrukturens visuella påverkan för att säkerställa allmänhetens acceptans och hållbar utbyggnad, samt folkhälsan eller den allmänna säkerheten eller att uppnå samhällsplaneringsmål.
- (22) Investeringar i fysisk infrastruktur för allmänna elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter bör direkt bidra till de mål som fastställs i beslut (EU) 2022/2481 och ske utan opportunistiskt beteende. Därför bör alla skyldigheter avseende tillträde till befintlig fysisk infrastruktur eller samordning av bygg- och anläggningsprojekt fullt ut beakta ett antal faktorer såsom i) investeringarnas ekonomiska bärkraft på grundval av deras riskprofil, ii) eventuella tidsplaner för avkastning på investeringar, iii) tillträdes påverkan på konkurrensen i senare led, och följaktligen på priser och avkastning på investeringar, iv) avskrivningen av nåttillgångarna vid tidpunkten för begäran om tillträde, v) nyttokalkyler som ligger till grund för investeringar, i synnerhet när det gäller de nybyggda fysiska infrastrukturerna som används för tillhandahållande av nät med mycket hög kapacitet och vi) möjligheter till gemensam utbyggnad som tidigare erbjudits den tillträdessökande. I samband med att nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur fastställer priser och villkor kan vissa befintliga avtal och kommersiella villkor som överenskommits mellan de tillträdessökande och de som tillhandahåller tillträde användas av antingen de som tillhandahåller tillträde eller tvistlösningsorgan som riktmärke för att avgöra om priser och villkor är rättvisa och rimliga, eftersom de återspeglar marknadspriser och marknadsvillkor.
- (23) Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur kan sakna tillräckliga resurser, tillräcklig erfarenhet eller nödvändig teknisk kunskap för att inleda förhandlingar med operatörer om tillträde. För att underlätta tillgången till dessa offentliga myndigheters fysiska infrastruktur skulle ett organ kunna utses för att samordna begäranden om tillträde, tillhandahålla juridisk och teknisk rådgivning för förhandlingar om tillträdevillkor och göra relevant information om sådan fysisk infrastruktur tillgänglig via en central informationspunkt. Samordningsorganet skulle också kunna stödja offentliga myndigheter i utarbetandet av standardavtal och övervaka resultatet av och tidsåtgången för förfarandet för begäran om tillgång. Organet skulle också kunna hjälpa till om det uppstår tvister om tillträde till fysisk infrastruktur som offentliga myndigheter äger eller kontrollerar.

- (24) Medlemsstaterna kan ge vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om tillträde till fysisk infrastruktur, inbegripet men inte begränsat till, tillämpningen av rättvisa och rimliga villkor. Synpunkter från berörda parter bör vederbörligen beaktas vid utarbetandet av vägledningen. När andra organ än de nationella tvistlösningsorganen har utsetts att utfärda vägledningen bör vederbörlig hänsyn tas till de nationella tvistlösningsorganens synpunkter.
- (25) Operatörerna bör på begäran ha tillgång till minimiinformation om fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt på det område som omfattas av utbyggnaden. Detta kommer att göra det möjligt för dem att effektivt planera utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet och säkerställa den effektivaste användningen av befintlig fysisk infrastruktur som lämpar sig för utbyggnad av sådana nät och planerade bygg- och anläggningsprojekt. Denna minimiinformation är en förutsättning för att bedöma möjligheterna för användning av befintlig infrastruktur eller samordna planerade bygg- och anläggningsprojekt i ett visst område, samt för att begränsa skadorna på befintlig fysisk infrastruktur. Med tanke på antalet berörda parter (som omfattar offentligt och privat finansierade bygg- och anläggningsprojekt, beroende på vad som är tillämpligt, samt befintlig fysisk infrastruktur) och för att underlätta tillgången till denna information (över sektorer och gränser) bör nätoperatörer och offentliga myndigheter som omfattas av öppenhetskrav skyndsamt och inom tidsfristen göra sådan uppdaterad minimiinformation tillgänglig via en central informationspunkt. Detta kommer att förenkla hanteringen av begäranden om tillgång till sådan information och göra det möjligt för operatörerna att uttrycka sitt intresse av att få tillgång till fysisk infrastruktur eller samordna bygg- och anläggningsprojekt, för vilka tidsaspekten är avgörande. Minimiinformationen om planerade bygg- och anläggningsprojekt bör göras tillgänglig via en central informationspunkt så snart informationen är tillgänglig för den berörda nätoperatören och, under alla omständigheter och när tillstånd krävs, senast tre månader innan tillståndsansökan först lämnas in till de behöriga myndigheterna.
- (26) Minimiinformationen bör utan dröjsmål göras tillgänglig via den centrala informationspunkten på proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor så att operatörerna kan lämna in sin begäran om information. Den centrala informationspunkten kan bestå av ett arkiv med information i elektroniskt format, där information kan nås eller göras tillgänglig och begäranden kan göras online med hjälp av digitala verktyg, såsom webbsidor, elektroniska adresser, digitala applikationer och digitala plattformar. Den information som görs tillgänglig får begränsas för att säkerställa nätens säkerhet och integritet, särskilt för kritisk infrastruktur och nationell säkerhet, eller för att skydda legitima drifts- och affärshemligheter. Den centrala informationspunkten behöver inte vara värd för informationen så länge den säkerställer att den tillhandahåller anslutningar till andra digitala verktyg, såsom webbportaler, digitala plattformar, databaser eller digitala applikationer, där informationen lagras. Olika modeller för en central informationspunkt kan därför övervägas. Den centrala informationspunkten kan tillhandahålla ytterligare funktioner, såsom tillgång till ytterligare information eller stöd vid behandlingen av ansökningar om tillträde till befintlig fysisk infrastruktur eller för samordning av bygg- och anläggningsprojekt.

- (27) Om begäran är rimlig, i synnerhet om så krävs för att dela befintlig fysisk infrastruktur eller samordna bygg- och anläggningsprojekt, bör operatörer ges möjlighet att genomföra undersökningar på plats och begära information om planerade bygg- och anläggningsprojekt på öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor och utan att det påverkar de skyddsåtgärder som antagits för att säkerställa nätens säkerhet och integritet, skydd av konfidentialitet samt drifts- och affärshemligheter.
- (28) Avancerad insyn i planerade bygg- och anläggningsprojekt via centrala informationspunkter bör uppmuntras. Detta kan göras genom att operatörerna omdirigeras till sådan information när den finns tillgänglig. Insynen kan också upprätthållas genom att tillståndsansökningar görs beroende av att information om planerade bygg- och anläggningsprojekt först görs tillgänglig via en central informationspunkt.
- (29) Medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att fördela funktionerna för de centrala informationspunkterna till mer än ett behörigt organ bör inte påverka deras förmåga att effektivt fullgöra dessa uppgifter. Om mer än en central informationspunkt inrättas i en medlemsstat bör en enda nationell digital ingångspunkt som består av ett gemensamt användargränssnitt säkerställa smidig åtkomst till alla centrala informationspunkter på elektronisk väg. Den centrala informationspunkten bör vara helt digitaliserad och ge enkel tillgång till relevanta digitala verktyg. Detta kommer att göra det möjligt för nätoperatörer och offentliga myndigheter att utöva sina rättigheter och uppfylla de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Detta innebär snabb tillgång till minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt, allmänna villkor för nätoperatörer för tillträde till befintlig fysisk infrastruktur, elektroniska administrativa förfaranden för beviljande av tillstånd och ledningsrätter samt tillämpliga villkor och förfaranden. Som en del av denna minimiinformation bör den centrala informationspunkten ge tillgång till georefererad information om lokaliseringen av befintlig fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt. För att underlätta detta bör medlemsstaterna tillhandahålla automatiserade digitala verktyg för inlämning av georefererad information och konverteringsverktyg till de understödda dataformaten. Dessa skulle kunna göras tillgängliga för de nätoperatörer och offentliga myndigheter som ansvarar för att tillhandahålla denna information via den centrala informationspunkten. Om georefererade lokaliseringssuppgifter finns tillgängliga via andra digitala verktyg, såsom Inspire-geoportalen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG¹¹, skulle den centrala informationspunkten dessutom kunna ge användarvänlig tillgång till denna information.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1).

- (30) För att säkerställa proportionalitet och säkerhet kan kravet att göra information om befintlig fysisk infrastruktur tillgänglig via den centrala informationspunkten frångås av samma skäl som de som motiverar ett avslag på en begäran om åtkomst. Dessutom kan tillgängliggörande av information om befintlig fysisk infrastruktur via den centrala informationspunkten i mycket specifika fall vara betungande eller oproportionellt för nätoperatörer och offentliga myndigheter. Detta kan till exempel vara fallet när kartläggningen av relevanta tillgångar ännu inte är tillgänglig och det skulle vara mycket kostsamt att kartlägga eller där begäranden om tillträde förväntas vara mycket få i vissa områden i en medlemsstat eller med avseende på viss specifik fysisk infrastruktur. Om det på grundval av en kostnads-nyttoanalys förefaller oproportionellt att tillhandahålla information bör nätoperatörer och offentliga myndigheter inte vara skyldiga att göra sådan information tillgänglig. Medlemsstaterna bör genomföra en sådan kostnads-nyttoanalys på grundval av ett samråd med berörda parter om efterfrågan på tillträde till befintlig fysisk infrastruktur, och analysen bör uppdateras regelbundet. Samrådsprocessen och dess resultat bör göras tillgängliga för allmänheten via en central informationspunkt.
- (31) För att säkerställa konsekvens bör de behöriga organ som utför den centrala informationspunktens funktioner, de nationella regleringsmyndigheter som fullgör sina uppgifter enligt direktiv (EU) 2018/1972 eller andra behöriga myndigheter, såsom nationella, regionala eller lokala myndigheter med ansvar för fastighetsregister eller genomförandet av direktiv 2007/2/EG (Inspire), beroende på vad som är lämpligt, samråda och samarbeta med varandra. Syftet med ett sådant samarbete bör vara att minimera ansträngningarna för att uppfylla öppenhetskraven för nätoperatörer och offentliga myndigheter, inbegripet företag som anses ha betydande inflytande på marknaden (*SMP-operatörer*), för att göra information om deras fysiska infrastruktur tillgänglig. Om det behövs andra dataset avseende SMP-operatörens fysiska infrastruktur bör detta samarbete leda till att användbara sammanlänknings- och synergier upprättas mellan den SMP-relaterade databasen och den centrala informationspunkten och proportionell gemensam praxis för datainsamling och tillhandahållande av data för att leverera resultat som är lätta att jämföra. Samarbetet bör också syfta till att underlätta tillgången till information om fysisk infrastruktur, mot bakgrund av nationella förhållanden. Om lagstadgade skyldigheter ändras eller upphävs bör de berörda parterna kunna komma överens om de bästa lösningarna för att anpassa insamlingen och tillhandahållandet av data om fysisk infrastruktur till de nya lagstadgade krav som gäller.
- (32) Medlemsstaterna kan besluta att öppenhetskravet vid samordning av bygg- och anläggningsprojekt inte ska gälla för bygg- och anläggningsprojekt vid situationer som rör den nationella säkerheten eller i en nödsituation. Detta kan vara fallet för bygg- och anläggningsprojekt om det finns risk för fara för allmänheten vid anläggningsarbeten och tillhörande anläggningar, till följd av förstöringsprocesser som orsakas av destruktiva naturliga eller mänskliga faktorer, och om det behövs för att garantera deras säkerhet eller rivning. Av öppenhetsskäl bör medlemsstaterna göra de typer av bygg- och anläggningsprojekt som omfattas av dessa omständigheter tillgängliga via en central informationspunkt.

- (33) För att säkerställa betydande besparingar och minimera olägenheterna i det område som påverkas av utbyggnaden av nya elektroniska kommunikationsnät bör det vara förbjudet med regleringsbegränsningar vilka som en allmän regel förhindrar att nätoperatörer förhandlar om avtal om samordning av bygg- och anläggningsprojekt för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet. Om bygg- och anläggningsprojekt inte finansieras med offentliga medel bör denna förordning inte påverka nätoperatörernas möjligheter att ingå överenskommelser om samordning av bygg- och anläggningsprojekt i enlighet med sina egna investeringsplaner och affärsplaner och vid den tidpunkt de väljer.
- (34) Medlemsstaterna bör maximera resultaten av bygg- och anläggningsprojekt som helt eller delvis finansieras med offentliga medel, genom att utnyttja de positiva externa effekterna av dessa arbeten inom olika sektorer och säkerställa lika möjligheter att dela tillgänglig och planerad fysisk infrastruktur för att bygga ut nät med mycket hög kapacitet. Huvudsyftet med bygg- och anläggningsprojekt som finansieras med offentliga medel bör inte påverkas negativt. Snabba och rimliga krav på samordning av utbyggnaden av element av nät med mycket hög kapacitet bör dock tillgodoses av den nätoperatör som utför de berörda bygg- och anläggningsprojekten direkt eller indirekt (till exempel genom en underleverantör) på proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor. Till exempel bör den begärande operatören täcka eventuella ytterligare kostnader, inbegripet sådana som orsakas av förseningar, och hålla ändringarna av de ursprungliga planerna på ett minimum. Sådana bestämmelser bör inte påverka medlemsstaternas rätt att reservera kapacitet för elektroniska kommunikationsnät, även i avsaknad av specifika begäranden. Detta kommer att göra det möjligt för medlemsstaterna att tillgodose den framtida efterfrågan på fysisk infrastruktur för att maximera värdet av bygg- och anläggningsprojekt eller vidta åtgärder som ger liknande rättigheter för operatörer av andra typer av nät, såsom transport, gas eller el, att samordna bygg- och anläggningsprojekt.
- (35) I vissa fall, särskilt när det gäller utbyggnad i landsbygdsområden, avlägsna områden eller områden med låg befolkningstäthet, kan skyldigheten att samordna bygg- och anläggningsprojekt äventyra den ekonomiska bärkraften för utbyggnaden och på sikt avskräcka från investeringar som görs på marknadsvillkor. En begäran till ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät om samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan därför anses vara orimlig under särskilda omständigheter. Detta bör särskilt vara fallet om det begärande företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät inte har meddelat sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i det berörda området (som antingen ny utbyggnad, uppgradering eller utvidgning av ett nät) och det har funnits en prognos eller inbjudan att tillkännage sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i utsedda områden (i enlighet med artikel 22 i direktiv (EU) 2018/1972) eller ett offentligt samråd enligt unionens regler om statligt stöd. Om fler än en av dessa prognoser, inbjudningar och/eller offentliga samråd har ägt rum bör endast avsaknaden av intresseanmälan vid det senaste tillfället, som omfattar den period under vilken begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt görs, beaktas. För att säkerställa möjligheten att i framtiden få tillträde till den utbyggda infrastrukturen bör det företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät som utför bygg- och anläggningsprojekten garantera att det kommer att bygga ut fysisk infrastruktur med tillräcklig kapacitet, med beaktande av de kapacitetskrav som ställts av det företag som begärt samordning av bygg- och anläggningsprojekt och i tillämpliga fall medlemsstaternas vägledning. Detta påverkar inte tillämpningen av de regler och villkor som är knutna till tilldelningen av offentliga medel och tillämpningen av reglerna om statligt stöd.

- (35a) Medlemsstaterna kan besluta att inte tillämpa bestämmelserna i denna förordning om samordning av bygg- och anläggningsprojekt, inbegripet öppenhet, på bygg- och anläggningsprojekt som har begränsad omfattning, till exempel i fråga om värde, storlek eller varaktighet. Detta kan till exempel gälla bygg- och anläggningsprojekt som varar mindre än 48 timmar, använder mikroutgrävning eller är av brådskande karaktär.
- (36) Medlemsstaterna kan ge vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om samordning av bygg- och anläggningsprojekt, inbegripet, men inte begränsat till, kostnadsfördelning. Synpunkter från berörda parter och nationella tvistlösningsorgan bör vederbörligen beaktas vid utarbetandet av vägledningen.
- (37) Effektiv samordning kan bidra till att minska kostnader och förseningar samt avbrott i utbyggnaden, som kan orsakas av problem på plats. Ett exempel där samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan ge tydliga fördelar är sektorsövergripande projekt inom, men inte begränsat till, transeuropeiska energinät (TEN-E) och transeuropeiska transportnät (TEN-T), exempelvis för att bygga ut 5G-korridorer längs transportleder, såsom väg, järnväg och inre vattenvägar. Dessa projekt kan ofta också kräva samordning av utformningen eller gemensam utformning som bygger på tidigt samarbete mellan projektdeltagarna. Som ett led i den gemensamma utformningen kan de berörda parterna i förväg komma överens om hur den fysiska infrastrukturen ska byggas ut och vilken teknik och utrustning som ska användas, innan bygg- och anläggningsprojekten samordnas. Begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt bör därför lämnas in så snart som möjligt.
- (38) Ett antal olika tillstånd för utbyggnad av delar av elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter kan vara nödvändiga för att skydda allmänna intressen på nationell nivå och unionsnivå. Dessa kan omfatta grävning, byggande, stadsplanering, miljötillstånd och andra tillstånd samt ledningsrätter. Antalet tillstånd och ledningsrätter som krävs för utbyggnad av olika typer av elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter och utbyggnadens lokala karaktär kan innebära tillämpning av olika förfaranden och villkor, vilket kan orsaka svårigheter vid nätutbyggnaden. För att underlätta utbyggnaden bör därför alla regler om villkor och förfaranden för beviljande av tillstånd och ledningsrätter rationaliseras och vara konsekventa på nationell nivå. Med bevarande av varje behörig myndighets rätt att vara involverad och bibehålla sina beslutsbefogenheter i enlighet med subsidiaritetsprincipen, bör all information om de förfaranden och allmänna villkor som är tillämpliga på beviljandet av tillstånd för bygg- och anläggningsprojekt samt ledningsrätter finnas tillgänglig via de centrala informationspunkterna. Detta kan minska komplexiteten och öka effektiviteten och öppenheten för alla operatörer och i synnerhet nya och mindre operatörer som inte är verksamma inom det berörda området. Dessutom bör operatörerna ha rätt att lämna in sina ansökningar om tillstånd och ledningsrätter i elektroniskt format via en central informationspunkt. Varje behörig myndighet bör elektroniskt hålla de sökande underrättade om den faktiska statusen för de tillståndsansökningar som den är behörig att behandla, inbegripet huruvida tillståndet har beviljats eller avslagits, och säkerställa att sådan information är tillgänglig för sökanden via en central informationspunkt.

- (39) Tillståndsförfaranden bör inte utgöra hinder för investeringar eller skada den inre marknaden. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att ett beslut om huruvida tillstånd ska beviljas för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter görs tillgängligt inom 4 månader från mottagandet av en fullständig tillståndsansökan. Unionsrätten eller nationell rätt som föreskriver andra särskilda tidsfrister eller skyldigheter för ett korrekt genomförande av förfarandet, såsom ett offentligt samråd som krävs i ett administrativt förfarande för att bevilja ett miljötillstånd eller ett överklagandeförfarande, som är tillämpliga på tillståndsförfarandet, bör ha företräde framför den tidsfrist som anges i den här förordningen. De behöriga myndigheterna bör inte begränsa, hindra eller göra utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter ekonomiskt mindre attraktiv. I synnerhet bör de inte hindra förfaranden för beviljande av tillstånd och ledningsrätt från att, där så är möjligt, löpa parallellt eller, när det inte är berättigat, kräva att verksamhetsutövarna erhåller en typ av godkännande innan de kan ansöka om andra typer av tillstånd. De behöriga myndigheterna bör motivera varje vägran att bevilja tillstånd eller ledningsrätter inom ramen för sin behörighet, på grundval av objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella villkor.
- (40) För att undvika onödiga förseningar måste de behöriga myndigheterna avgöra om tillståndsansökan är fullständig inom 20 arbetsdagar från mottagandet. Tillståndsansökan bör anses vara fullständig om inte den behöriga myndigheten uppmanar sökanden att lämna eventuella uppgifter som saknas inom den perioden. Om det utöver tillstånd krävs ledningsrätter för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet bör de behöriga myndigheterna, genom undantag från artikel 43 i direktiv (EU) 2018/1972, bevilja sådana ledningsrätter inom fyra månader från mottagandet av begäran, utom vid expropriation. Andra ledningsrätter som inte behövs i samband med tillstånd för bygg- och anläggningsprojekt bör fortsätta att beviljas inom sex månader i enlighet med artikel 43 i direktiv (EU) 2018/1972.
- (41) Medlemsstaterna bör, i enlighet med nationell rätt, specificera kategorier av infrastruktur (såsom master, antenner, stolpar och underjordiska ledningar) som inte omfattas av bygglov, grävningstillstånd eller andra typer av tillstånd. Detta skulle också kunna vara fallet för tekniska uppgraderingar av befintliga underhållsarbeten eller anläggningar och småskaliga bygg- och anläggningsprojekt, såsom grävningsarbeten, och förnyelse av tillstånd.
- (42) För att säkerställa att förfarandena för att bevilja sådana tillstånd och ledningsrätter slutförs inom rimliga tidsfrister, är det nödvändigt att utarbeta principer för administrativ förenkling, vilket framgår av viss moderniserad och god administrativ praxis på nationell nivå. Detta skulle bland annat kunna innebära att kravet på förhandstillstånd begränsas till de fall där det är nödvändigt.

- (43) För att underlätta utbyggnaden av element av nät med mycket hög kapacitet bör alla avgifter för ett tillstånd, förutom ledningsrätter, begränsas till de administrativa kostnaderna i samband med behandlingen av tillståndsansökan i enlighet med de principer som fastställs i artikel 16 i direktiv (EU) 2018/1972. När det gäller ledningsrätter gäller bestämmelserna i artiklarna 42 och 43 i direktiv (EU) 2018/1972. Detta inbegriper inte tillkommande kostnader som offentliga myndigheter tar ut av verksamhetsutövaren i enlighet med nationell lagstiftning och som inte har något samband med behandlingen av tillståndsansökan, till exempel för avskrivning, reparation eller utbyte av offentlig infrastruktur till följd av detta eller för åtgärder för att säkerställa allmän säkerhet under bygg- och anläggningsprojekt.
- (44) För att uppnå de mål som fastställs i beslut (EU) 2022/2481 krävs att alla slutanvändare vid fasta anslutningspunkter senast 2030 täcks av ett gigabitnät fram till nätanslutningspunkten och att alla befolkade områden täcks av nästa generations trådlösa höghastighetsnät med en prestanda som minst motsvarar 5G, i enlighet med principen om teknikneutralitet. Tillhandahållandet av gigabitnät till slutanvändaren bör underlättas av en modern och framtidssäkrad fiberbaserad teknik som är särskilt lämpad för en modern och framtidssäkrad fysisk infrastruktur i byggnader, accesspunkter för byggnader och ledningar i byggnader. Dragning av miniledningar i samband med uppförandet av en byggnad det medför endast begränsade tilläggskostnader, medan det kan utgöra en betydande del av kostnaden för utbyggnaden av ett gigabitnät att förse byggnader med gigabitinfrastruktur. Därför bör alla nya byggnader eller byggnader som genomgår en större renovering som omfattar strukturella ändringar av hela den fysiska infrastrukturen i byggnaden, eller en betydande del av denna, utrustas med fysisk infrastruktur, en accesspunkt för byggnaden som är lättillgänglig för ett eller flera företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät och fiberledningar i byggnaden, som möjliggör anslutning av slutanvändare till gigabithastigheter. Byggföretag bör dessutom sörja för att tomma kabelrör tillhandahålls från varje bostadsenhet till accesspunkten i eller utanför flerfamiljshuset som möjliggör anslutningar fram till nätanslutningspunkterna, eller, i de medlemsstater där det är tillåtet att placera nätanslutningspunkten utanför den specifika platsen för slutanvändarens lokaler, fram till den fysiska punkt där slutanvändaren ansluter sig för att få tillträde till det allmänna nätet. Större renoveringar av befintliga byggnader i slutanvändarens lokaler för att förbättra energiprestandan (i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU¹²) ger också möjlighet till modernisering genom att utrusta dessa byggnader med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, fiberledningar i byggnaden och, för flerfamiljshus, en accesspunkt för byggnaden.
- (44a) Byggnadens accesspunkt bör vara lättillgänglig för flera operatörer, dvs. tillgänglig utan överdriven ansträngning, särskilt när den är belägen inne i byggnaden, utan att skapa eller underlätta ett monopol i byggnaden.

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

- (44b) Bestämmelserna om fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnader, fiberfärdiga accesspunkter för byggnader och ledningar utesluter inte förekomsten av annan typ av teknik inom samma fysiska infrastruktur i byggnaden. Dessa bestämmelser bör inte påverka rätten för byggnadsägare att utrusta byggnaden med ledningar i byggnaden utöver fiber, med ytterligare fysisk infrastruktur i byggnaden som kan hysa ledningar utöver fiber eller andra element i elektroniska kommunikationsnät.
- (45) Kostnaden för att utrusta en byggnad med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, en fiberfärdig accesspunkt för byggnaden eller fiberledningar i byggnaden kan anses vara oproportionerlig i särskilda fall, exempelvis när det gäller vissa nya enfamiljshus eller byggnader som genomgår större renoveringsarbeten. Detta kan grundas på objektiva grunder, såsom skraddarsydda kostnadsberäkningar, ekonomiska skäl kopplade till platsen, bevarande av kulturarvet eller miljöskäl (t.ex. för särskilda kategorier av monument).
- (46) Potentiella köpare och hyresgäster skulle dra fördel av att man identifierar byggnader som är utrustade med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, en fiberfärdig accesspunkt för byggnaden och fiberledningar i byggnaden och som därför har betydande kostnadsbesparingspotential. Byggnadernas fiberberedskap bör också främjas. Medlemsstaterna kan därför ta fram en märkning ”fiberfärdig” för byggnader som är utrustade med sådan infrastruktur, en fiberfärdig accesspunkt för byggnaden och fiberledningar i byggnaden i enlighet med denna förordning.
- (47) Företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät som bygger ut gigabitnät i ett visst område skulle kunna uppnå betydande stordriftsfördelar om de kunde terminera sitt nät vid byggnadens accesspunkt genom att använda befintlig fysisk infrastruktur och återställa det berörda området. Detta bör vara möjligt oavsett om en abonnent har uttryckt ett uttryckligt intresse för tjänsten vid den tidpunkten och förutsatt att inverkan på den privata egendomen minimeras. När nätet terminerats vid byggnadens accesspunkt är det möjligt att ansluta ytterligare en kund till en betydligt lägre kostnad, särskilt genom anslutningar upp till nätanslutningspunkterna, eller, i de medlemsstater där det är tillåtet att placera nätanslutningspunkten utanför den specifika platsen för slutanvändarens lokaler, fram till den fysiska punkt där slutanvändaren ansluter sig för att få tillträde till det allmänna nätet, särskilt via tillträde till ett fiberfärdigt vertikalt segment inuti i byggnaden, om ett sådant redan finns. Detta mål uppfylls även när själva byggnaden redan är utrustad med ett gigabitnät till vilket tillträde tillhandahålls alla leverantörer av allmänna kommunikationsnät med en aktiv abonnent i byggnaden på öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande villkor. Detta kan vara fallet framför allt i medlemsstater som har vidtagit åtgärder enligt artikel 44 i direktiv (EU) 2018/1972. De företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät bör i möjligaste mån avlägsna delar av sitt nät (t.ex. föråldrade kablar och utrustning) och återställa det berörda området när avtalet med abonnenten sägs upp.

- (48) För att bidra till att säkerställa tillgången till gigabitnät för slutanvändare bör nya byggnader och kraftigt renoverade byggnader utrustas med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, fiberledningar i byggnaden och en accesspunkt för byggnaden utom i de fall där det inte står i proportion till de sammanlagda kostnaderna för renoveringsarbetena. Medlemsstaterna bör ha en viss mån av flexibilitet vad gäller uppnåendet av detta. Denna förordning syftar därför inte till att harmonisera reglerna om relaterade kostnader, inbegripet täckning av kostnaderna för att utrusta byggnader med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, fiberledningar i byggnaden och en accesspunkt för byggnaden.
- (49) I enlighet med subsidiaritetsprincipen och för att ta hänsyn till nationella förhållanden bör medlemsstaterna anta de standarder eller tekniska specifikationer som är nödvändiga för att utrusta nybyggda byggnader eller byggnader som genomgått omfattande renovering med fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden och fiberledningar i byggnaden, samt utrusta nya flerfamiljshus eller flerfamiljshus som genomgått omfattande renovering med en accesspunkt. Dessa standarder eller tekniska specifikationer får åtminstone innehålla följande: specifikationer för byggnadens accesspunkt, specifikationer för fibergränssnitt, specifikationer för kablar, specifikationer för uttag, specifikationer för rör eller mikrokanaler och tekniska specifikationer som behövs för att förhindra störningar av elektrisk kabeldragning och minsta böjningsradie. Medlemsstaterna kan ställa som villkor för utfärdandet av bygglov att den berörda nya byggnaden eller det större renoveringsprojekt som kräver byggnadstillstånd uppfyller de standarder eller tekniska specifikationer som grundar sig på en certifierad provningsrapport eller ett liknande förfarande som inrättats av medlemsstaterna. Utöver bygglovet, som beviljas av de behöriga myndigheterna efter kontroll av att det tekniska byggnadsprojektet är förenligt med tillämpliga bestämmelser, krävs det i vissa medlemsstater även tillstånd att använda byggnaden för avsett ändamål efter det att den har färdigställts. Medlemsstaterna kan också inrätta certifieringssystem för att visa överensstämmelse med standarderna eller de tekniska specifikationerna samt för att kvalificera sig för märkningen ”fiberfärdig”. För att undvika ökad byråkrati i samband med det certifieringssystem som inrättas genom denna förordning skulle medlemsstaterna dessutom kunna ta hänsyn till de förfarandekrav som tillämpas på certifieringssystem enligt direktiv 2010/31/EU och även överväga möjligheten att göra det möjligt att tillsammans inleda båda ansökningsförfarandena.
- (50) Med tanke på de sociala vinsterna av e-integration och med beaktande av ekonomiska aspekter av utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet, där det varken finns befintlig passiv eller aktiv fiberfärdig infrastruktur som går fram till slutanvändarnas lokaler eller några alternativ för tillhandahållande av nät med mycket hög kapacitet till en abonnent, bör alla leverantörer av allmänna kommunikationsnät ha rätt att terminera sina nät i privata lokaler på egen bekostnad, under förutsättning att inverkan på privat egendom minimeras, t.ex. genom att man om möjligt återanvänder befintlig fysisk infrastruktur som finns tillgänglig i byggnaden eller säkerställer ett fullständigt återställande av de påverkade områdena.
- (51) Ansökningar om tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader bör omfattas av denna förordning, medan en begäran om tillträde till fiberledningar ska omfattas av direktiv (EU) 2018/1972.

- (52) Medlemsstaterna kan ge vägledning om tillämpningen av bestämmelserna om tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader, inbegripet, men inte begränsat till, villkoren för detta. Synpunkter från berörda parter och nationella tvistlösningsorgan bör vederbörligen beaktas vid utarbetandet av vägledningen.
- (53) För att främja modernisering och smidighet i de administrativa förfarandena och minska kostnaderna och den tid som läggs på förfarandena för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet bör de centrala informationspunkternas tjänster utföras helt online. I detta syfte bör centrala informationspunkter ge enkel tillgång till nödvändiga digitala verktyg, såsom webbportaler, elektroniska adresser, databaser, digitala plattformar och digitala applikationer. Verktygen bör på ett effektivt sätt ge tillgång till minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsprojekt samt möjligheten att begära information. Sådana digitala verktyg bör också ge tillgång till de elektroniska administrativa förfarandena för att bevilja tillstånd och ledningsrätter och tillhörande information om tillämpliga villkor och förfaranden. Om fler än en central informationspunkt inrättas i en medlemsstat bör alla centrala informationspunkter vara lättillgängliga på elektronisk väg via en enda nationell digital ingångspunkt. Denna ingångspunkt bör ha ett gemensamt användargränssnitt som säkerställer åtkomst till de centrala informationspunkterna online. Den gemensamma nationella digitala ingången bör underlätta samverkan mellan operatörer och behöriga myndigheter som utför de centrala informationspunkternas funktioner.
- (54) Medlemsstaterna bör tillåtas att förlita sig på och vid behov förbättra digitala verktyg, såsom webbportaler, elektroniska adresser, databaser, digitala plattformar och digitala applikationer som redan kan vara tillgängliga på lokal, regional eller nationell nivå för att tillhandahålla den centrala informationspunktens funktioner, förutsatt att de uppfyller de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Detta inbegriper åtkomst via en enda nationell digital ingångspunkt och tillgång till alla funktioner som anges i denna förordning. För att följa engångsprinciperna om uppgiftsminimering och noggrannhet bör medlemsstaterna tillåtas att integrera fler digitala plattformar, databaser eller applikationer som stöder de centrala informationspunkterna, beroende på vad som är lämpligt. Till exempel kan digitala plattformar, databaser eller tillämpningar som stöder de centrala informationspunkterna för befintlig fysisk infrastruktur vara sammankopplade eller helt eller delvis integrerade med dem för planerade bygg- och anläggningsprojekt och beviljande av tillstånd.

- (55) För att säkerställa att de centrala informationspunkter som föreskrivs i denna förordning är effektiva bör medlemsstaterna säkerställa tillräckliga resurser samt lättillgänglig relevant information om ett visst geografiskt område. Informationen bör presenteras på rätt detaljnivå för att maximera effektiviteten med tanke på de uppgifter som tilldelats, även i det lokala fastighetsregistret. I detta hänseende kan medlemsstaterna ta ställning till eventuella synergieffekter och stordriftsfördelar med de gemensamma kontaktpunkterna enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG¹³, för att bygga vidare på befintliga strukturer och maximera fördelarna för slutanvändarna. På samma sätt bör den gemensamma digitala ingång som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724¹⁴ kopplas till de centrala informationspunkterna.
- (56) Kostnaderna för att inrätta den gemensamma nationella digitala ingången, de centrala informationspunkterna och de digitala verktyg som krävs för att följa bestämmelserna i denna förordning kan helt eller delvis berättiga till ekonomiskt stöd från unionsfonder, såsom Europeiska regionala utvecklingsfonden – särskilt mål: ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom främjande av innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT¹⁵, programmet för ett digitalt Europa¹⁶ – särskilt mål: utbyggnad och bästa användning av digital kapacitet och interoperabilitet och faciliteten för återhämtning och resiliens¹⁷ – pelarna om digital omvandling och smart och hållbar tillväxt för alla, inbegripet ekonomisk sammanhållning, sysselsättning, produktivitet, konkurrenskraft, forskning, utveckling och innovation samt en välfungerande inre marknad med starka små och medelstora företag, förutsatt att de uppfyller målen och kriterierna för stödberättigande.

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden ([EUT L 376, 27.12.2006, s. 36](#)).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 ([EUT L 295, 21.11.2018, s. 1](#)).

¹⁵ Artikel 3.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (EUT L 231, 30.6.2021, s. 60).

¹⁶ Artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1).

¹⁷ Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (57) I händelse av oenighet om tekniska och kommersiella villkor under kommersiella förhandlingar om tillträde till fysisk infrastruktur eller samordning av bygg- och anläggningsprojekt bör varje part kunna begära att ett nationellt tvistlösningsorgan ålägger parterna en lösning för att undvika omotiverade avslag på begäran eller införande av orimliga villkor. När tvistlösningsorganet fastställer priser för beviljande av tillträde till eller kostnadsdelning för samordnade bygg- och anläggningsprojekt bör det säkerställa att den som tillhandahåller tillträde och de nätoperatörer som planerar bygg- och anläggningsprojekt har en rimlig möjlighet att täcka sina kostnader för att ge tillträde till sin fysiska infrastruktur eller samordna sina planerade bygg- och anläggningsprojekt. Detta bör ta hänsyn till eventuella särskilda nationella villkor, eventuella tariffstrukturer som införts och eventuella tidigare åtgärder som vidtagits av en nationell regleringsmyndighet. Tvistlösningsorganet bör också ta hänsyn till hur det begärda tillträdet eller samordningen av planerade bygg- och anläggningsprojekt påverkar den affärsplan som läggs fram av den eller de nätoperatörer som planerar bygg- och anläggningsprojekt, inbegripet deras investeringar som gjorts eller planeras, särskilt investeringar i den fysiska infrastruktur som begäran avser.
- (58) För att undvika förseningar i nätutbyggnaden bör det nationella tvistlösningsorganet lösa tvisten i god tid och under alla omständigheter senast inom fyra månader från mottagandet av begäran om att lösa tvisten när det gäller tvister om tillträde till befintlig fysisk infrastruktur och två månader när det gäller insyn i fysisk infrastruktur, samordning av planerade bygg- och anläggningsprojekt och insyn i planerade bygg- och anläggningsprojekt. Exceptionella omständigheter som motiverar en försening i lösningen av en tvist kan ligga utanför tvistlösningsorganens kontroll, såsom otillräcklig information eller dokumentation som är nödvändig för att fatta ett beslut, inbegripet synpunkter från andra behöriga myndigheter som behöver rådfrågas eller ärendets stora komplexitet.
- (59) Om det uppstår tvister om tillträde till den fysiska infrastrukturen, planerade bygg- och anläggningsprojekt eller information om dessa för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet bör tvistlösningsorganet ha befogenhet att lösa sådana tvister genom ett bindande beslut. Ett sådant organs beslut bör under inga omständigheter påverka möjligheten för någon av parterna att hänskjuta ärendet till en domstol eller att genomföra en föregående eller parallell förlikningsmekanism till den formella tvistlösningen, vilket skulle kunna ske i form av medling eller en ytterligare förhandlingsrunda.
- (60) I linje med subsidiaritetsprincipen bör denna förordning inte påverka medlemsstaternas möjlighet att fördela regleringsuppgifterna till de myndigheter som är bäst lämpade för att utföra dem i enlighet med det nationella konstitutionella systemet för tilldelning av behörigheter och befogenheter och med de krav som fastställs i denna förordning. För att minska den administrativa bördan bör medlemsstaterna tillåtas att utse ett befintligt organ eller behålla de behöriga organ som redan utsetts i enlighet med direktiv 2014/61/EU. Information om de uppgifter som tilldelats det behöriga organet eller de behöriga organen bör offentliggöras via en central informationspunkt och anmälas till kommissionen, såvida detta inte redan gjorts i enlighet med direktiv 2014/61/EU. Medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att fördela den centrala informationspunktens funktioner till fler än ett behörigt organ bör inte påverka deras förmåga att effektivt fullgöra dessa uppgifter.

- (61) Det utsedda nationella tvistlösningsorganet och det behöriga organ som utför den centrala informationspunktens uppgifter bör säkerställa opartiskhet, oberoende och strukturell åtskillnad gentemot de berörda parterna och bör utöva sina befogenheter på ett opartiskt och öppet sätt och i lämplig tid och ha lämplig kompetens och lämpliga resurser.
- (62) Medlemsstaterna bör föreskriva lämpliga, effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid bristande efterlevnad av denna förordning eller av ett bindande beslut som antagits av de behöriga organen, inbegripet fall där en nätoperatör eller ett offentligt organ medvetet eller på ett grovt och oaktsamt sätt lämnar vilseledande, felaktig eller ofullständig information via en central informationspunkt.
- (63) Eftersom målen för denna förordning, som syftar till att underlätta utbyggnaden av fysisk infrastruktur som lämpar sig för nät med mycket hög kapacitet i hela unionen på ett sätt som främjar den inre marknaden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på grund av kvarvarande skillnader ifråga om strategier och det långsamma och ineffektiva införlivandet av direktiv 2014/61/EU, utan snarare, på grund av omfattningen av den nätutbyggnad och de investeringar som krävs, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (63b) Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas ansvar för att skydda nationell säkerhet eller deras befogenhet att skydda andra väsentliga statliga funktioner, särskilt med avseende på allmän säkerhet, territoriell integritet och upprätthållande av lag och ordning. I linje med detta bör undantag från denna förordning som görs med avseende på sådana frågor anses vara vederbörligen motiverade och proportionella.
- (64) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och syftar särskilt till att säkerställa full respekt för rätten till skydd för privatlivet och skydd av affärshemligheter, näringsfriheten, äganderätten och rätten till ett effektivt rättsmedel. Denna förordning måste tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (65) Denna förordning innehåller bestämmelser som omfattar alla ämnesområden som omfattas av direktiv 2014/61/EU, som därför bör upphävas.

- (66) En period på 24 månader mellan ikraftträdandet och tillämpningen syftar till att ge medlemsstaterna tillräckligt med tid för att säkerställa att deras nationella lagstiftning inte innehåller några hinder för en enhetlig och effektiv tillämpning av denna förordning. När det gäller små kommuner med färre än 3 500 invånare kan medlemsstaterna på de villkor som anges i denna förordning föreskriva att tidsfristen för att tillhandahålla information om begäranden om tillträde till fysisk infrastruktur förlängs med en ytterligare period på tolv månader. Perioden på 24 månader påverkar inte tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i denna förordning om senarelagd tillämpning av vissa bestämmelser som anges i förordningen. Medlemsstaterna ska upphäva nationella bestämmelser som överlappar med denna förordning eller som står i strid med den innan den börjar tillämpas. När det gäller antagandet av ny lagstiftning under denna period följer det av artikel 4.3 i EU-fördraget att medlemsstaterna har en skyldighet till lojalt samarbete som innebär att de inte ska vidta åtgärder som skulle strida mot framtida unionsbestämmelser.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

1. Denna förordning syftar till att underlätta och stimulera utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet för elektronisk kommunikation genom att främja en gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur och möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur så att sådana nät kan byggas snabbare och till en lägre kostnad.
2. Om någon bestämmelse i denna förordning strider mot en bestämmelse i direktiv (EU) 2018/1972 eller direktiv 2002/77/EG ska den relevanta bestämmelsen i de direktiven ha företräde.
3. I denna förordning fastställs minimikrav för uppnående av de mål som anges i punkt 1. Medlemsstaterna får behålla eller införa regler i enlighet med unionsrätten som är striktare eller mer detaljerade än dessa minimikrav, om de syftar till att främja gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur eller möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur.
4. Genom undantag från punkt 3 får medlemsstaterna inte behålla eller införa regler som är striktare eller mer detaljerade än de som anges i artikel 3.3 a–e och 3.6, artikel 4.5 andra stycket, artikel 5.2 andra stycket samt artiklarna 5.4, 6.2, 8.7 och 8.8.
5. Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas ansvar för att skydda nationell säkerhet och deras befogenhet att skydda andra väsentliga statliga funktioner, inbegripet att säkerställa statens territoriella integritet och upprätthålla lag och ordning.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning ska definitionerna i direktiv (EU) 2018/1972 gälla, särskilt definitionerna av *elektroniskt kommunikationsnät*, *nät med mycket hög kapacitet*, *allmänt elektroniskt kommunikationsnät*, *nätanslutningspunkt*, *tillhörande faciliteter*, *slutanvändare*, *säkerhet för nät och tjänster*, *tillträde* och *operatör*.

Dessutom gäller följande definitioner:

1. *nätoperatör*:
 - a) en operatör enligt definitionen i artikel 2.29 i direktiv (EU) 2018/1972,
 - b) ett företag som tillhandahåller en fysisk infrastruktur avsedd att tillhandahålla
 - i) en tjänst för produktion, transport eller distribution av
 - gas,
 - el (inklusive offentlig belysning),
 - uppvärmning,
 - vatten (inklusive bortskaffande eller behandling av avloppsvatten), och dräneringssystem,
 - ii) transporttjänster, inklusive järnvägar, vägar, inbegripet stadsgator, hamnar och flygplatser.
2. *offentligt organ*: statlig, regional eller lokal myndighet, ett organ som lyder under offentlig rätt, sammanslutningar av en eller flera sådana myndigheter eller av ett eller flera sådana organ som lyder under offentlig rätt.

3. *offentligrättsliga organ*: organ som har samtliga följande egenskaper:
- a) De har särskilt inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, men är inte av industriell eller kommersiell karaktär.
 - b) De är juridiska personer.
 - c) De finansieras helt eller delvis av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligrättsliga organ, eller står under administrativ tillsyn av sådana myndigheter eller organ, eller har ett förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan där mer än hälften av ledamöterna utses av staten, av regionala eller lokala myndigheter eller av andra offentligrättsliga organ.
4. *fysisk infrastruktur*:
- a) nätelement som är avsett att rymma andra nätelement utan att i sig bli ett aktivt nätelement, såsom rör, master, ledningar, tillsynsbrunnar, manhål, kopplingsskåp, byggnader eller ingångar till byggnader, antenninstallationer, torn och stolpar samt byggnader, inbegripet deras tak och delar av deras fasader, eller ingångar till byggnader, och andra tillgångar som kan lämpa sig för att rymma element av ett nät, bland annat väg- och gatuutrustning, såsom lyktstolpar, trafikmärken, trafikljus, annonspelare, vägtullportaler, buss- och spårvagnshållplatser samt tunnelbane- och tågstationer,
 - b) om de inte ingår i ett nät men ägs eller kontrolleras av offentliga organ: byggnader, inbegripet deras tak och delar av deras fasader, eller ingångar till byggnader, och andra tillgångar som kan lämpa sig för att rymma element av ett nät, bland annat väg- och gatuutrustning, såsom lyktstolpar, trafikmärken, trafikljus, annonspelare, vägtullportaler, buss- och spårvagnshållplatser samt tunnelbane- och tågstationer.

Kablar, inbegripet svartfiber, liksom nätelement som används för tillhandahållandet av dricksvatten enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184¹⁸ räknas inte som fysisk infrastruktur i denna förordning.

5. *bygg- och anläggningsprojekt*: varje resultat av bygg- och anläggningsverksamhet vilket som helhet räcker för att fylla en ekonomisk eller teknisk funktion och involverar ett eller flera element av fysisk infrastruktur.
6. *fysisk infrastruktur i byggnader*: fysisk infrastruktur eller installationer i slutanvändarens lokaler, inklusive element under gemensamt ägande, som är avsedda för att rymma fasta och/eller trådlösa nät, när sådana accessnät kan leverera elektroniska kommunikationstjänster och koppla samman byggnadens accesspunkt med nätets termineringspunkt eller, i de medlemsstater där det är tillåtet att placera nätanslutningspunkten utanför den specifika platsen för slutanvändarens lokaler, fram till den fysiska punkt där slutanvändaren ansluter sig för att få tillträde till det allmänna nätet.
7. *fiberledningar i byggnader*: optiska fiberkablar vid slutanvändarens lokaler, inklusive element under gemensamt ägande, som är avsedda att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster och koppla samman byggnadens accesspunkt med nätanslutningspunkten eller, i de medlemsstater där det är tillåtet att placera nätanslutningspunkten utanför den specifika platsen för slutanvändarens lokaler, fram till den fysiska punkt där slutanvändaren ansluter sig för att få tillträde till det allmänna nätet.
8. *fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnader*: fysisk infrastruktur i byggnader som är avsedd att hysa optiska fiberelement.
9. *omfattande renoveringsprojekt*: bygg- eller anläggningsprojekt i slutanvändarens lokaler som omfattar strukturella ändringar av hela den fysiska infrastrukturen i byggnaden eller en betydande del av den och som i enlighet med nationell rätt kräver ett byggnadstillstånd.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten (EUT L 435, 23.12.2020, s. 1).

10. *tillstånd*: ett uttryckligt eller underförstått beslut eller en uppsättning beslut som fattas av en eller flera behöriga myndigheter samtidigt eller efter varandra och som i enlighet med nationell rätt krävs för att ett företag ska kunna genomföra bygg- eller anläggningsprojekt som är nödvändiga för utbyggnaden av element av nät med mycket hög kapacitet.
11. *byggnadens accesspunkt*: en fysisk punkt belägen inuti eller utanför byggnaden, som är tillgänglig för flera företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät, där anslutning till fiberfärdig inbyggd fysisk infrastruktur tillhandahålls.
12. *ledningsrätter*: rättigheter som avses i artikel 43.1 i direktiv (EU) 2018/1972, som beviljas en operatör, att installera faciliteter på, över eller under offentlig eller privat egendom för att bygga ut nät med mycket hög kapacitet och tillhörande faciliteter.

Artikel 3

Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 ska alla offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur och alla nätoperatörer, på skriftlig begäran från en operatör, tillgodose varje rimlig begäran om tillträde till dess fysiska infrastruktur enligt rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor, i syfte att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet för elektronisk kommunikation eller tillhörande faciliteter. Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur ska även tillmötesgå alla rimliga ansökningar om tillträde på icke-diskriminerande villkor. En sådan skriftlig begäran ska specificera de element av den fysiska infrastrukturen som begäran om tillträde omfattar, inbegripet specifika tidsramar. Medlemsstaterna får fastställa detaljerade krav för dessa begäranden.
2. Vid fastställandet av rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor, för beviljande av tillträde ska nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur när så är relevant beakta åtminstone följande:

- a) Befintliga avtal och kommersiella villkor som överenskommits mellan operatörer som begär tillträde och nätoperatörer eller offentliga organ som beviljar tillträde till fysisk infrastruktur.
- b) Behovet av att säkerställa att den som tillhandahåller tillträdet, inbegripet leverantörer av tillhörande faciliteter, har en realistisk möjlighet att täcka sina kostnader för tillhandahållandet av tillträde till sin fysiska infrastruktur, med hänsyn tagen till specifika nationella omständigheter, affärsmodeller och eventuella avgiftssystem som inrättats för att erbjuda en realistisk möjlighet att täcka kostnader. När det gäller elektroniska kommunikationsnät ska hänsyn också tas till eventuella korrigerande åtgärder som införs av en nationell regleringsmyndighet.
- c) Vilken inverkan det begärda tillträdet har på leverantörens affärsplan, inbegripet de investeringar i fysisk infrastruktur som gjorts av den leverantör som begäran om tillträde ställs till, samt behovet av att säkerställa att leverantören av tillträde får en rimlig avkastning på sin investering, som återspeglar de relevanta marknadsvillkoren och, särskilt när det gäller företag som huvudsakligen tillhandahåller mastinfrastruktur och erbjuder fysiskt tillträde till fler än ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät, deras olika affärsmodeller.

När det specifikt gäller operatörers tillträde till fysisk infrastruktur får tvistlösningsorgan, när så är relevant med beaktande av den vägledning som upprättats i enlighet med punkt 9, vid fastställandet av rättvisa och rimliga villkor, inbegripet priser, för beviljande av tillträde beakta

- investeringarnas ekonomiska bärkraft på grundval av deras riskprofil,
- eventuella tidsplaner för avkastning på investeringar,
- tillträdet påverkan på konkurrensen i senare led, och följaktligen på priser och avkastning på investeringar,
- avskrivningen av nättillgångarna vid tidpunkten för begäran om tillträde,

- nyttokalkyler som ligger till grund för investeringen vid den tidpunkt då den gjordes, särskilt när det gäller fysiska infrastrukturer som används för tillhandahållande av konnektivitet, och
 - möjligheter som tidigare erbjudits den tillträdessökande att saminvestera i utbyggnaden av den fysiska infrastrukturen, särskilt i enlighet med artikel 76 i direktiv (EU) 2018/1972, eller att sambygga den.
3. Nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur får vägra tillträde till specifik fysisk infrastruktur på grundval av ett eller flera av följande villkor:
- a) Brist på teknisk lämplighet hos den fysiska infrastruktur till vilken tillträde har begärts för sådana element av nät med mycket hög kapacitet för elektronisk kommunikation som avses i punkt 1.
 - b) Brist på tillgång till utrymme för de element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter som avses i punkt 1, även med beaktande av leverantörens framtida behov av utrymme, när detta visas i tillräcklig utsträckning, såsom i de offentligt tillgängliga investeringsplanerna eller genom ett tröskelvärde för tillåten kapacitet som en procentandel av den totala kapaciteten.
 - c) Förekomsten av motiverade skäl som rör säkerhet, nationell säkerhet och folkhälsa.
 - d) Förekomsten av vederbörligen motiverade skäl som rör integriteten och säkerheten för befintliga nät, i synnerhet när det gäller kritisk nationell infrastruktur.
 - e) Förekomsten av en vederbörligen motiverad risk för att de planerade elektroniska kommunikationstjänsterna ska medföra allvarliga störningar för tillhandahållandet av andra tjänster via samma fysiska infrastruktur.
 - f) Tillgången till lönsamma alternativa metoder för passivt fysiskt tillträde i grossistledet till elektroniska kommunikationsnät, inbegripet tillträde till svartfiber eller fiber, som tillhandahålls av samma nätoperatör och som är lämpliga för tillhandahållandet av nät med mycket hög kapacitet, under förutsättning att sådant tillträde erbjuds på rättvisa och rimliga villkor.

Medlemsstaterna får föreskriva att nätoperatörer och offentliga organ som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur får vägra tillträde till specifik fysisk infrastruktur om det finns lönsamma alternativa metoder för icke-diskriminerande öppet tillträde i grossistledet till kommunikationsnät med mycket hög kapacitet som tillhandahålls av samma nätoperatör eller samma offentliga organ, under förutsättning att

- i) sådana alternativa metoder för tillträde i grossistledet erbjuds på rättvisa och rimliga villkor, och
- ii) den begärande operatörens utbyggnadsprojekt riktar sig till samma täckningsområde och det inte finns något annat fibernät för anslutning av slutanvändares lokaler (FTTP) som betjänar detta täckningsområde.

Om tillträde vägras ska nätoperatören eller det offentliga organ som äger eller kontrollerar den fysiska infrastrukturen skriftligen underrätta den som ansöker om tillträde om de specifika och detaljerade skälen till detta så snart som möjligt och senast två månader från dagen för mottagandet av den fullständiga begäran om tillträde, utom i fråga om kritisk nationell infrastruktur enligt definitionen i nationell rätt, för vilken det inte ska krävas några specifika och detaljerade skäl i underrättelsen till sökanden om att tillträde vägras.

4. Medlemsstaterna får inrätta eller utse ett organ för att samordna begäranden om tillträde till fysisk infrastruktur som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, tillhandahålla juridisk och teknisk rådgivning genom förhandlingar om tillträdesvillkor och underlätta tillhandahållandet av information via den centrala informationspunkt som avses i artikel 10.
5. Fysisk infrastruktur som redan omfattas av tillträdesskyldigheter som införts av nationella regleringsmyndigheter i enlighet med direktiv (EU) 2018/1972, av andra behöriga myndigheter eller som följer av tillämpningen av unionens regler om statligt stöd ska inte omfattas av de skyldigheter som anges i punkterna 1, 2 och 3 så länge sådana tillträdesskyldigheter är i kraft.

6. Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur eller vissa kategorier av fysisk infrastruktur får välja att inte tillämpa punkterna 1, 2 och 3 på sådan fysisk infrastruktur eller sådana kategorier av fysisk infrastruktur av skäl som rör arkitektoniskt, historiskt eller religiöst värde eller miljövärde eller av hänsyn till allmän säkerhet, försvar och hälsa. Medlemsstaterna ska identifiera sådan fysisk infrastruktur eller sådana kategorier av fysisk infrastruktur på sina territorier på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl. Förteckningen över kategorier av fysisk infrastruktur och de kriterier som tillämpas för att identifiera dem ska offentliggöras via en central informationspunkt.
7. Operatörer ska ha rätt att erbjuda tillträde till sin fysiska infrastruktur för utbyggnad av andra nätverk än elektroniska kommunikationsnät eller tillhörande faciliteter.
8. Denna artikel ska inte påverka äganderätten för ägaren av den fysiska infrastrukturen då den inte ägs av nätoperatören eller det offentliga organet eller äganderätten för andra tredje parter såsom markägare och ägare av privata egendomar, eller i tillämpliga fall hyresgästers rättigheter.
9. Medlemsstaterna får ge vägledning om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 4

Öppenhet och insyn avseende fysisk infrastruktur

1. För att begära tillträde till fysisk infrastruktur i enlighet med artikel 3 ska varje operatör ha rätt att på begäran få tillgång till följande minimiinformation om befintlig fysisk infrastruktur i elektroniskt format via en central informationspunkt:
 - a) Georefererad lokalisering och/eller rutt.
 - b) Typ och nuvarande användning.
 - c) En kontaktpunkt.

Sådan minimiinformation ska göras tillgänglig enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor och under alla omständigheter senast 15 arbetsdagar efter det att begäran om information lämnats in. I vederbörligen motiverade fall kan tidsfristen förlängas med 15 arbetsdagar. Operatörer som begär tillträde ska informeras om den nya tidsfristen via en central informationspunkt.

Varje operatör som begär tillgång till information enligt denna artikel ska ange inom vilket område den planerar att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter.

Tillgången till minimiinformation får begränsas eller vägras endast om det är nödvändigt för att säkerställa säkerheten i vissa byggnader som ägs eller kontrolleras av offentliga myndigheter, nätens säkerhet och integritet, nationell säkerhet, säkerheten för kritisk nationell infrastruktur, folkhälsa eller allmän säkerhet, om den fysiska infrastrukturen inte omfattas av tillträdesskyldigheter enligt artikel 3.6, eller av sekretesskäl eller av skäl som rör drift och affärshemligheter.

2. Nätoperatörer och offentliga myndigheter ska göra den minimiinformation som avses i punkt 1 tillgänglig via en central informationspunkt och i elektroniskt format senast 24 månader efter denna förordnings ikraftträdande. Enligt samma villkor ska nätoperatörer och offentliga myndigheter utan dröjsmål göra alla uppdateringar av denna information och all ny minimiinformation som avses i punkt 1 tillgängliga. Om nätoperatörer eller offentliga myndigheter inte fullgör den skyldighet som anges i punkt 1 får de behöriga myndigheterna begära att den information som saknas och avses i punkt 1 görs tillgänglig i elektroniskt format via en central informationspunkt inom 15 arbetsdagar efter mottagandet av begäran, utan att det påverkar medlemsstaternas möjlighet att ålägga nätoperatörer och offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur sanktioner för att de inte fullgör denna skyldighet.
3. Nätoperatörer och offentliga myndigheter ska på särskild begäran av en operatör tillgodose varje rimlig begäran om undersökning på plats av specifika element av deras fysiska infrastruktur. En sådan begäran ska ange vilka element av den berörda fysiska infrastrukturen som är aktuella för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Undersökningar på plats av de angivna elementen av den fysiska infrastrukturen ska beviljas inom en månad från dagen för mottagandet av den skriftliga begäran enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor, med förbehåll för begränsningarna enligt punkt 1 fjärde stycket. Medlemsstaterna får fastställa detaljerade krav på en sådan begäran.

4. Medlemsstaterna får besluta att punkterna 1, 2 och 3 av säkerhetsskäl inte ska tillämpas på all eller delar av kritisk nationell infrastruktur enligt definitionen i nationell lagstiftning.
5. Punkterna 1, 2 och 3 ska inte tillämpas
 - a) på fysisk infrastruktur som inte är tekniskt lämplig för utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter, eller
 - b) i särskilda fall där skyldigheten att tillhandahålla information om vissa befintliga typer av fysisk infrastruktur enligt punkt 1 första stycket skulle vara oproporcionell, på grundval av en kostnads-nyttoanalys som utförs av medlemsstaterna och på grundval av ett samråd med berörda parter, eller
 - c) om den fysiska infrastrukturen inte omfattas av tillträdesskyldigheter i enlighet med artikel 3.6.

Motiveringen, kriterierna och villkoren för tillämpningen av sådana undantag ska offentliggöras via en central informationspunkt.

6. Operatörer som får tillgång till information enligt denna artikel ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att konfidentialitet upprätthålls och drifts- och affärshemligheter skyddas.

Artikel 5

Samordning av bygg- och anläggningsprojekt

1. Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur och alla nätoperatörer ska ha rätt att förhandla fram avtal om samordning av bygg- och anläggningsprojekt med operatörer, inbegripet om fördelning av kostnader, för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter.

2. Offentliga myndigheter som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur och alla nätoperatörer ska, när de utför eller planerar att direkt eller indirekt utföra bygg- och anläggningsprojekt som helt eller delvis finansieras med offentliga medel, tillgodose varje rimlig skriftlig begäran från operatörer om samordning av dessa bygg- och anläggningsprojekt på öppet redovisade och icke-diskriminerande villkor för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Medlemsstaterna får fastställa detaljerade krav på en sådan begäran, även i fall med delfinansiering.

En sådan begäran ska tillgodoses under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Det kommer inte att medföra ytterligare kostnader som inte kan ersättas, inbegripet kostnader som orsakas av ytterligare förseningar, för den nätoperatör som ursprungligen planerade bygg- och anläggningsprojekten i fråga, dock utan att det påverkar möjligheten att komma överens om en fördelning av kostnaderna mellan de berörda parterna.
 - b) Den nätoperatör som ursprungligen planerade bygg- och anläggningsprojekten behåller kontrollen över samordningen av arbetena.
 - c) Begäran om samordning lämnas in så snart som möjligt och, när tillstånd krävs, senast två månader innan det slutliga projektet lämnas till de behöriga myndigheterna för beviljande av tillstånd.
3. En begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt som görs av ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät till ett företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät kan anses vara orimlig om båda följande villkor är uppfyllda:

- a) Ansökan avser ett område som har omfattats av något av följande:
 - i) En prognos avseende räckvidden hos bredbandsnät, inklusive nät med mycket hög kapacitet i enlighet med artikel 22.1 i direktiv (EU) 2018/1972.
 - ii) En uppmaning att tillkännage sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i enlighet med artikel 22.3 i direktiv (EU) 2018/1972.
 - iii) Ett offentligt samråd om tillämpningen av unionens regler om statligt stöd.

- b) Det begärande företaget har underlåtit att uttrycka sin avsikt att bygga ut nät med mycket hög kapacitet i det område som avses i led a i något av de senaste förfaranden som där förtecknas och som omfattar den period under vilken begäran om samordning görs.

Om en begäran om samordning anses orimlig på grundval av första stycket, ska det företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla allmänna elektroniska kommunikationsnät och som vägrar samordning av bygg- och anläggningsprojekt bygga ut fysisk infrastruktur med tillräcklig kapacitet för att tillgodose eventuella framtida rimliga behov av tredjepartstillträde.

4. Medlemsstaterna får besluta att punkterna 2 och 3 inte ska tillämpas på projekttyper som har begränsad omfattning, t.ex. i fråga om värde, storlek eller varaktighet, eller för kritisk nationell infrastruktur. Medlemsstaterna ska fastställa vilka typer av bygg- och anläggningsprojekt som anses ha en begränsad omfattning eller som, på grundval av unionsrätten eller nationell rätt, rör kritisk nationell infrastruktur på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl. Information om sådana typer av bygg- och anläggningsprojekt ska offentliggöras via en central informationspunkt. Medlemsstaterna får besluta att inte offentliggöra information om kritisk nationell infrastruktur.
5. Medlemsstaterna får ge vägledning om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 6

Öppenhet och insyn avseende planerade bygg- och anläggningsprojekt

1. För att begära samordning av bygg- och anläggningsprojekt enligt artikel 5.2 ska varje nätoperatör via en central informationspunkt tillhandahålla följande minimiinformation i elektroniskt format:
- a) Georefererad lokalisering och typ av projekt.
- b) De delar av den fysiska infrastrukturen som berörs.
- c) Beräknat datum för inledningen på projektet och projektets varaktighet.

- d) I förekommande fall, ett beräknat datum för inlämning av det slutliga projektet till de behöriga myndigheterna för beviljande av tillstånd.
- e) En kontaktpunkt.

Nätoperatören ska säkerställa att den information som avses i första stycket för planerade bygg- och anläggningsprojekt som rör dess fysiska infrastruktur är korrekt och uppdaterad och görs tillgänglig utan dröjsmål via en central informationspunkt. Detta ska göras så snart som informationen är tillgänglig för nätoperatören och, under alla omständigheter och om ett tillstånd planeras, senast tre månader innan den första ansökan om tillstånd lämnas in till de behöriga myndigheterna.

För att underlätta överenskommelser om samordning av bygg- och anläggningsprojekt när stadsgator eller trottoarer som ägs eller kontrolleras av offentliga organ byggs eller renoveras ska offentliga organ via en central informationspunkt tillgängliggöra den information som avses i första stycket i elektroniskt format. Detta ska göras så snart som informationen är tillgänglig för det offentliga organet och, under alla omständigheter och om ett tillstånd begärs, senast tre månader innan den första ansökan om tillstånd lämnas in till de behöriga myndigheterna.

Operatörer ska ha rätt att på begäran få tillgång till den minimiinformation som avses i första stycket i elektroniskt format via en central informationspunkt. I begäran om tillgång till information ska det anges inom vilket område den begärande operatören planerar att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Inom 15 arbetsdagar från dagen för mottagandet av begäran om information ska den begärda informationen göras tillgänglig enligt proportionella, icke-diskriminerande och öppet redovisade villkor. I vederbörligen motiverade fall kan tidsfristen förlängas med 15 arbetsdagar. Tillgången till minimiinformationen får endast begränsas eller vägras när det anses vara nödvändigt med tanke på nätens, inklusive de kritiska infrastrukturernas, säkerhet och integritet, nationell säkerhet, folkhälsa, allmän säkerhet, konfidentialitet eller drifts- och affärshemligheter.

2. Medlemsstaterna får bestämma att punkt 1 inte ska tillämpas på information om typer av bygg- och anläggningsprojekt som är av begränsad omfattning, t.ex. i fråga om värde, storlek eller varaktighet, när det gäller kritisk nationell infrastruktur eller av skäl som rör den allmänna säkerheten, den nationella säkerheten eller en nödsituation. Medlemsstaterna ska, på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl, identifiera de typer av bygg- och anläggningsprojekt som skulle anses ha en begränsad omfattning eller rör kritisk nationell infrastruktur, samt de nödsituationer eller skäl som rör den nationella säkerheten som skulle motivera att de inte omfattas av skyldigheten att tillhandahålla information. Information om sådana typer av bygg- och anläggningsprojekt som inte omfattas av öppenhetskraven ska offentliggöras via en central informationspunkt. Medlemsstaterna får besluta att inte offentliggöra information om kritisk nationell infrastruktur.

Artikel 7

Tillståndsförfaranden och ledningsrättigheter

1. De behöriga myndigheterna får inte otillbörligt begränsa **eller** hindra utbyggnad av något element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter. Medlemsstaterna ska göra sitt bästa för att underlätta att alla regler som styr de villkor och förfaranden som är tillämpliga för beviljande av tillstånd och ledningsrätter, som krävs för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter, är enhetliga i hela det nationella territoriet, utan att det påverkar medlemsstaternas rätt att upprätthålla bestämmelser och skyddsåtgärder för skyddet av den allmänna säkerheten.
2. De behöriga myndigheterna ska via en central informationspunkt i elektroniskt format tillgängliggöra all information om de villkor och förfaranden som gäller för beviljande av tillstånd och ledningsrätter, vilka beviljas genom administrativa förfaranden, och information om undantag från vissa eller alla tillstånd eller ledningsrätter som krävs enligt nationell lagstiftning eller unionslagstiftning.
3. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att operatörer via en central informationspunkt i elektroniskt format kan lämna in ansökningar om tillstånd eller ledningsrätter och få information om sin ansökans status. Medlemsstaterna får fastställa detaljerade förfaranden för att få denna information.

4. *utgår*

5. De behöriga myndigheterna ska bevilja eller avslå en ansökan om tillstånd, utom ledningsrätter, inom högst fyra månader från dagen för mottagandet av en fullständig tillståndsansökan.

De behöriga myndigheterna ska inom 20 arbetsdagar från mottagandet av ansökan fastställa huruvida ansökan om tillstånd eller ledningsrätt är fullständig. Om de behöriga myndigheterna inte har uppmanat sökanden att lämna eventuella uppgifter som saknas inom den perioden ska ansökan anses vara fullständig.

Första och andra stycket ska inte påverka andra särskilda tidsfrister eller skyldigheter som fastställs för ett korrekt genomförande av det förfarande som är tillämpligt på tillståndsförfarandet, inbegripet överklagandeförfaranden, i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten.

Undantagsvis och på grundval av ett motiverat skäl får den tidsfrist på fyra månader som avses i första stycket och i punkt 6 förlängas av den behöriga myndigheten på eget initiativ. Varje förlängning ska vara så kort som möjligt och får inte överstiga fyra månader utom när så krävs för att uppfylla andra särskilda tidsfrister eller skyldigheter som fastställs för ett korrekt genomförande av det förfarande som är tillämpligt på tillståndsförfarandet, inbegripet överklagandeförfaranden, i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten.

Medlemsstaterna ska ange skälen till en sådan förlängning och offentliggöra dem i förväg via centrala informationspunkter.

Varje avslag rörande ett tillstånd eller en ledningsrätt ska vara väl motiverat baserat på objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella kriterier.

6. Genom undantag från artikel 43.1 a i direktiv (EU) 2018/1972 ska de behöriga myndigheterna, om det utöver tillstånd krävs ledningsrätter på, till eller under offentlig eller, i tillämpliga fall, privat egendom, med ägarens förhandstillstånd eller i enlighet med nationell lagstiftning, för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter, bevilja sådana ledningsrätter inom fyra månader från och med dagen för mottagandet av en fullständig ansökan.

7. *utgår*
8. Medlemsstaterna får i enlighet med nationell lagstiftning specificera kategorier av utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter som inte ska omfattas av något tillståndsförfarande i den mening som avses i denna artikel.
9. Medlemsstaterna får bland annat kräva tillstånd för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter i byggnader eller platser av arkitektoniskt, historiskt, religiöst värde eller miljövärde som skyddas i enlighet med nationell lagstiftning eller när det är nödvändigt av skäl som rör den allmänna säkerheten, säkerheten för kritisk infrastruktur eller av miljöskäl.
10. Andra tillstånd än ledningsrätter som krävs för utbyggnad av element av nät med mycket hög kapacitet eller tillhörande faciliteter ska inte omfattas av några avgifter som går utöver de administrativa kostnaderna i enlighet med tillämpliga delar av artikel 16 i direktiv (EU) 2018/1972.

Artikel 8

Fysisk infrastruktur i byggnader och fiberledningar

1. Alla nybyggda byggnader eller byggnader som genomgår större renoveringsarbeten, där slutanvändaren har sina lokaler, inklusive flerfamiljshus med element under gemensamt ägande, för vilka ansökningar om byggnadstillstånd har lämnats in efter 24 månader efter dagen för denna förordnings ikraftträdande, ska vara utrustade med en accesspunkt för byggnaden, en fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden, och fiberledningar i byggnaden, inklusive anslutningar fram till nätanslutningspunkterna, eller, i de medlemsstater där det är tillåtet att placera nätanslutningspunkten utanför den specifika platsen för slutanvändarens lokaler, fram till den fysiska punkt där slutanvändaren ansluter sig för att få tillträde till det allmänna nätet.
2. *utgår*

3. Under förutsättning att det inte ökar kostnaderna för renoveringsarbetena på ett oproportionerligt sätt och är tekniskt genomförbart ska alla byggnader där slutanvändaren har sina lokaler, inklusive element därav under gemensamt ägande, som genomgår större renoveringar enligt definitionen i artikel 2.10 i direktiv 2010/31/EU senast 24 månader efter dagen för denna förordnings ikraftträdande vara utrustade med en accesspunkt för byggnaden, en fiberfärdig fysisk infrastruktur i byggnaden och fiberledningar i byggnaden, inklusive anslutningar fram till nätanslutningspunkterna, eller, i de medlemsstater där det är tillåtet att placera nätanslutningspunkten utanför den specifika platsen för slutanvändarens lokaler, fram till den fysiska punkt där slutanvändaren ansluter sig för att få tillträde till det allmänna nätet.
4. Medlemsstaterna ska anta de relevanta standarder eller tekniska specifikationer som är nödvändiga för genomförandet av punkterna 1 och 3 och senast 18 månader efter dagen för denna förordnings ikraftträdande. Dessa standarder eller tekniska specifikationer får innehålla:
 - a) Specifikationer för byggnadens accesspunkt. Specifikationer för fibergränssnitt.
 - b) Specifikationer för kablar.
 - c) Specifikationer för uttag.
 - d) Specifikationer för rör eller mikrokanaler.
 - e) Tekniska specifikationer som behövs för att förhindra störningar av elektriska kablar.
 - f) Minsta böjningsradie.
 - g) Tekniska specifikationer för kabelinstallationer.
5. Byggnader som är utrustade i enlighet med denna artikel ska ha rätt att på frivillig basis och i enlighet med de förfaranden som fastställs av medlemsstaterna erhålla märkningen ”fiberfärdig” (*fibre-ready*), om medlemsstaterna har valt att införa en sådan märkning.

6. Medlemsstaterna får inrätta certifieringssystem för att visa överensstämmelse med de standarder eller tekniska specifikationer som avses i punkt 4 samt kraven för märkningen ”fiberfärdig” enligt punkt 5. Medlemsstaterna får göra utfärdandet av de bygglov som avses i punkterna 1 och 3 och, i tillämpliga fall, av tillståndet att använda byggnaden för avsett ändamål efter det att den har färdigställts beroende av överensstämmelse med de standarder eller tekniska specifikationer som avses i denna punkt på grundval av ett tekniskt projekt respektive på grundval av en certifierad provningsrapport eller ett liknande förfarande som fastställts av medlemsstaterna, vilket kan inbegripa inspektion på plats av byggnaderna, eller av ett representativt urval av dem.
7. Punkterna 1 och 3 ska inte tillämpas på vissa kategorier av byggnader om efterlevnaden av dessa punkter är oproportionell när det gäller kostnader för enskilda eller gemensamma ägare på grundval av objektiva faktorer. Medlemsstaterna ska identifiera sådana kategorier av byggnader på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl.
8. Medlemsstaterna får besluta att punkterna 1 och 3 inte ska tillämpas, eller ska tillämpas med lämpliga tekniska anpassningar på vissa typer av byggnader, såsom särskilda kategorier av monument, historiska byggnader, militära byggnader och byggnader som används för nationella säkerhetsändamål, enligt definitionen i nationell lagstiftning. Medlemsstaterna ska identifiera sådana kategorier av byggnader på grundval av vederbörligen motiverade och proportionella skäl. Information om sådana kategorier av byggnader ska offentliggöras via en central informationspunkt.

Artikel 9

Tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader

1. Om inte annat följer av punkt 3 första stycket ska varje leverantör av allmänna elektroniska kommunikationsnät ha rätt att bygga ut sitt nät på egen bekostnad fram till byggnadens accesspunkt.
2. Om inte annat följer av punkt 3 ska alla leverantörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät ha rätt att få tillträde till befintlig fysisk infrastruktur i byggnader i syfte att bygga ut element av nät med mycket hög kapacitet om duplicering är tekniskt omöjlig eller ekonomiskt ineffektiv.

3. Varje innehavare av en nyttjanderätt till byggnadens accesspunkt och den fysiska infrastrukturen i byggnaden ska tillgodose alla rimliga skriftliga begärande om tillträde till byggnadens accesspunkt och den fysiska infrastrukturen i byggnaden från leverantörer av allmänna elektroniska kommunikationsnät på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor, inbegripet prisvillkor, när så är lämpligt. Medlemsstaterna får fastställa detaljerade krav för dessa begäranden.
4. Om det inte finns någon tillgänglig fiberfärdig infrastruktur i en byggnad ska varje leverantör av allmänna elektroniska kommunikationsnät ha rätt att terminera sitt nät i abonnentens lokaler med hjälp av den befintliga infrastrukturen i byggnaden i den mån den är tillgänglig och det finns tillträde till den i enlighet med punkt 3, under förutsättning att ägaren eller abonnenten ger sitt godkännande och om leverantören minimerar inverkan på tredje parter privata egendom.
5. Denna artikel ska inte påverka äganderätten för ägaren till byggnadens accesspunkt eller den fysiska infrastrukturen i byggnaden i de fall när en innehavare av en nyttjanderätt till den infrastrukturen eller accesspunkten inte är ägare till desamma eller påverka äganderätten för tredje parter såsom markägare och byggnaders ägare.
6. Medlemsstaterna får ge vägledning om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 10

Digitalisering av centrala informationspunkter

1. De centrala informationspunkterna ska tillhandahålla lämpliga digitala verktyg, till exempel i form av webbportaler, elektroniska adresser, databaser, digitala plattformar eller digitala applikationer, för att göra det möjligt att online utöva alla rättigheter och fullgöra alla de skyldigheter som fastställs i denna förordning.
2. Medlemsstaterna får i förekommande fall koppla samman eller helt eller delvis integrera flera digitala verktyg som stöder de centrala informationspunkter som avses i punkt 1.

3. Medlemsstaterna ska inrätta en enda nationell digital ingångspunkt, bestående av ett gemensamt användargränssnitt som säkerställer smidig åtkomst till de digitaliserade centrala informationspunkterna.

Artikel 11

Tvistlösning

1. Utan att det påverkar möjligheten att hänskjuta ärendet till en domstol ska varje part ha rätt att hänskjuta följande tvister till det behöriga nationella tvistlösningsorgan som inrättats i enlighet med artikel 12:
 - a) Om tillträde till befintlig infrastruktur vägras eller om överenskommelse om särskilda villkor, inklusive prisvillkor, inte har nåtts inom **två månader** från dagen för mottagandet av begäran om tillträde enligt artikel 3.
 - b) I samband med de rättigheter och skyldigheter som anges i artiklarna 4 och 6, inbegripet om den begärda informationen inte tillhandahålls inom 15 arbetsdagar, eller i vederbörligen motiverade fall inom ytterligare 15 arbetsdagar, från det att begäran enligt artikel 4 har lämnats in, och inom två veckor från det att begäran enligt artikel 6 har lämnats in.
 - c) Om en överenskommelse om samordning av bygg- och anläggningsprojekt enligt artikel 5.2 inte har nåtts inom en månad från dagen för mottagandet av den formella begäran om samordning av bygg- och anläggningsprojekt.
 - d) Om en överenskommelse om tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader som avses i artikel 9.2 eller 9.3 inte har nåtts inom en månad från dagen för mottagandet av den formella begäran om tillträde.
- 1a. Medlemsstaterna får föreskriva att det behöriga nationella tvistlösningsorganet i händelse av tvister som avses i punkt 1 a och d, när den enhet från vilken operatören begärt tillträde samtidigt är den enhet som har rätt att bevilja ledningsrätt till den egendom på, i eller under vilken föremålet för tillträdet är beläget, också får lösa tvisten om ledningsrätten.

2. Med fullt beaktande av proportionalitetsprincipen ska det nationella tvistlösningsorgan som avses i punkt 1 utfärda ett bindande beslut för att lösa tvisten senast
 - a) inom fyra månader från dagen för mottagandet av begäran om tvistlösning, med avseende på tvister som avses i punkt 1 a,
 - b) inom två månader från dagen för mottagandet av begäran om tvistlösning, när det gäller tvister som avses i punkt 1 b, c och d.

Dessa tidsfrister får endast förlängas i vederbörligen motiverade undantagsfall.

3. När det gäller tvister som avses i punkt 1 a, c och d får det nationella tvistlösningsorganets beslut bestå i att i förekommande fall fastställa rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor.

Om tvisten rör tillträde till en operatörs infrastruktur och det nationella tvistlösningsorganet är den nationella regleringsmyndigheten, ska de mål som anges i artikel 3 i direktiv (EU) 2018/1972 beaktas i förekommande fall.

4. Denna artikel gäller utöver och påverkar inte de rättsmedel och förfaranden som är förenliga med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.¹⁹

Artikel 12

Behöriga organ

1. Varje uppgift som tilldelas det nationella tvistlösningsorganet ska utföras av ett eller flera behöriga organ, som kan vara befintliga organ.

¹⁹ Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (EUT C 326, 26.10.2012, s. 391).

2. Det nationella tvistlösningsorganet ska vara juridiskt åtskilt och funktionellt oberoende av alla nätoperatörer och alla offentliga organ som äger eller kontrollerar fysisk infrastruktur som är inblandade i tvisten. Medlemsstater som behåller äganderätten till eller kontrollen över nätoperatörer ska säkerställa en effektiv strukturell åtskillnad mellan de funktioner som är kopplade till de nationella tvistlösningsförfarandena och funktionerna vid den centrala informationspunkten och verksamheter som har samband med ägande eller kontroll.

Nationella tvistlösningsorgan ska agera oberoende och objektivt och får inte begära eller ta emot instruktioner från något annat organ när de fattar beslut om de tvister som föreläggs dem. Detta ska inte hindra tillsyn i enlighet med nationell rätt. Endast behöriga överklagandeinstanser ska ha befogenhet att upphäva eller undanröja de nationella tvistlösningsorganens beslut.

3. Det nationella tvistlösningsorganet får ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för att utföra de uppgifter som det ålagts.
4. Alla parter som berörs av en tvist ska samarbeta fullt ut med det nationella tvistlösningsorganet.
5. Funktionerna för den centrala informationspunkt som avses artiklarna 3–8 och 10 ska utföras av ett eller flera behöriga organ som utses av medlemsstaterna på nationell, regional eller lokal nivå, beroende på vad som är lämpligt. För att täcka kostnaderna för att utföra dessa funktioner får avgifter tas ut för användning av de centrala informationspunkterna.
6. Punkt 2 första stycket ska i tillämpliga delar gälla för de behöriga organ som utför en central informationspunkts funktioner.
7. De behöriga organen ska utöva sina befogenheter opartiskt, öppet och i lämplig tid. Medlemsstaterna ska säkerställa att de har tillräckliga tekniska och ekonomiska resurser och tillräckligt med personal för att kunna utföra de uppgifter de tilldelats.

8. Medlemsstaterna ska offentliggöra de uppgifter som ska utföras av varje behörigt organ via en central informationspunkt, särskilt om dessa uppgifter tilldelas mer än ett behörigt organ eller om de tilldelade uppgifterna har ändrats. När så är lämpligt ska de behöriga organen samråda och samarbeta med varandra i frågor av gemensamt intresse.
9. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen identiteten på varje behörigt organ i enlighet med denna artikel som utför en uppgift enligt denna förordning och dessa organs respektive ansvarsområden senast tolv månader efter dagen för denna förordnings ikraftträdande och alla ändringar avseende det behöriga organet ska meddelas innan en sådan utnämning eller ändring börjar gälla.
10. Alla beslut som fattas av ett behörigt organ ska kunna överklagas i enlighet med nationell rätt till en helt oberoende överklagandeinstans, inbegripet ett organ av rättslig karaktär. Artikel 31 i direktiv (EU) 2018/1972 ska i tillämpliga delar gälla för varje överklagande enligt denna punkt.

Rätten att överklaga i enlighet med första stycket ska inte påverka parternas rätt att väcka talan vid den behöriga nationella domstolen.

Artikel 13[...]

Artikel 14

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av denna förordning eller av något av de bindande beslut som antagits av de behöriga organ som avses i artikel 12 och ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 15

Rapportering och övervakning

1. Senast fem år efter dagen för denna förordnings ikraftträdande ska kommissionen överlämna en rapport om genomförandet av denna förordning till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska innehålla en sammanfattning av effekten av de åtgärder som anges i denna förordning och en bedömning av framstegen för att uppnå förordningens mål, bland annat om och i så fall hur förordningen kan bidra ytterligare till att uppnå de konnektivitetsmål som ställts upp i beslutet om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030.
2. I detta syfte får kommissionen begära in upplysningar från medlemsstaterna, vilka ska lämnas in utan onödigt dröjsmål. I synnerhet ska medlemsstaterna senast 24 månader efter dagen för denna förordnings ikraftträdande, i nära samarbete med kommissionen, genom den kommunikationskommitté som inrättats enligt artikel 118 i direktiv (EU) 2018/1972, fastställa indikatorer för att på lämpligt sätt övervaka tillämpningen av denna förordning och mekanismen för att säkerställa regelbunden datainsamling och rapportering till kommissionen.

Artikel 16

Övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna får föreskriva att den tidsfrist på 24 månader som avses i artikel 4.2 ska vara 36 månader efter denna förordnings ikraftträdande för kommuner med färre än 3 500 invånare. Under denna period ska de kommunerna säkerställa att den tillgängliga informationen kan tillgås av operatörer på begäran.

Artikel 17

Upphävande

1. Direktiv 2014/61/EU ska upphöra att gälla.
2. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till denna förordning och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilagan.

Artikel 18

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Den ska tillämpas från och med 24 månader efter dagen för denna förordnings ikraftträdande.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande